

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ANDOVER-HARVARD LIBRARY

AH 5HS6 /

Harvard Depository
Brittle Book

רבינו [רגו] v B; r ובהמה 15. — r לחרבה v B; a ואחניק; A. — 16. r ומכתשין; r ואיחבר; r ומחקטין; r יעידון 17. — r יעבר בן; A. ונס יעבר בן.

Cap. 6.

r ואדמי; r חניס נסיון 4. — L v B. במחיסין; r מייתי 3. — r טעוחון (Lag. im Texte מחבניטון) 6. r ואיבד; r טעוין; r פגרי 5. — r טעוחון. — r חניס נסיון r וחקטטון; A; r ויחברין; (מחבניטון Texte) v B. — r חועבחותין; A; ואינון ידון [ייהון]; r בעממא [בטי עממא] 8. — v B. חועבטא r חועיבטא; r v; r ווי; r v B; r ורפוס 11. — r למיעבר 10. — r. וייהול; r v B; r לכרכי; r v B; r ודייעול; r ודיאשחאר 12. — r v B. לכל [לכל]; v B. חוחו [יחוחו]; r מנטלא; A. מגול [פגור] 13. — r. ואיחין 14.

Cap. 7.

r v A. ויירעון 4. — r חועבחיך; r ואיחין 3. — A; אַרְגוֹנְשִׁת B; חבירח; v חבירא; r בארעא; r למיחי + [מלכותא] 7. ולא לאשחיובא „Sequentia apud R. Salomonem sic leguntur: Hanc lectionem secutus est interpres“ C; aber in Ed. Warsch. 1865 liest S wie Handschrift, so auch K; r לית. — v חועבוחיך; r חועבחיך; r ואיחין; r ואיחופרע; r וייהול r אשפך 8. — L. עלך; r אייחרי; r חועבחיך; r חחוס v B L 9. — [ולא מאחרגושחון ולא מבניחון] K; rשיעיא; A K; למסער 11. — v B L; r ומחבנטא 12. — r. ולא מבניחון ולא מאחרגושחון; K; מזבנטא; A; מזבנטא v B; A. מן קדם יידי [קדמי] 13. — L; ליזבנטא v B K; r לזבניה; r לזבניה [אחרגושחון]; K; ידנון; v B; יידינון; L; ליזבנטא v B K; r לזבניה; r לזבניה [אחרגושחון]; S; אחרגושחון; K; אחר משחיון; v K r (wie Hs), doch von Lag. aufgenommen in den Text; v B K; r ולא יידיבין; r v B K. — r v B K. — 14. r באצוחה; r v B; wie Hs A; r ימחקטין; A; r ישיצנייה; v B; r חדי בקרחא; r יחקטל 15. — v B. בקרבא; A; יחאשדון; r v B; r יחושלן 17. — r ומיעידון; A. במיא; B; מיא; r ויחידה 20. — r ימלאן; r ומיעידון 19. — A. במיא; B; מיא; r רשעין; r ואיסלק 22. — a. > לעדי 21. — r. כן; r צילמי (Lag. im Texte רשעין). — 23. r עיבדי; r שישלן [שישלן]; r עיבדי; r מטא.

Variae lectiones.

Cap. 1.

[illegible]

בְּשָׁקְדוֹתֶיהָ יֵת גְּבוּרָא הַלְכִישׁ לְבוּשִׁיא לְמִימְרֵי סֹב אִישָׁהּא מַצִּינִי גִלְגָּלָא
מַצִּינִי כְרוּבִיא דְעַל דָּקָם בַּסֵּטֶר גִּלְגָּלָא: רְאוּשִׁימִס כְּרוּבִיא יֵת דִּיתִי 7
מַצִּינִי כְרוּבִיא לְאִישָׁהּא דְבִינִי כְרוּבִיא וְנָסִיב וִיחַב לַחֲפִנִי הַלְכִישׁ
לְבוּשִׁיא וְנָסִיב וִיחַב: רְאוּשִׁימִי לְכְרוּבִיא דְמוֹת יָד אֲנִשָׁא תַחוּת גְּפִיָהוֹן:
וְחִזִּית דְּהָא אֲרַבְעָה גִלְגָּלִיא בַּסֵּטֶר כְּרוּבִיא גִלְגָּל חֵד בַּסֵּטֶר כְּרוּבִיא חֵד 9
וְגִלְגָּל חֵד בַּסֵּטֶר כְּרוּבִיא חֵד וְחִזִּי גִלְגָּלִיא פְּעִין אֲבָן סָבָא: וְחִזִּיָהוֹן 10
דְּמוֹת חֵד לְאֲרַבְעָתֶיהוֹן כְּמָא דְחִזִּי גִלְגָּל פְּנֵי גִלְגָּל: בְּמִילָחוֹן עַל אֲרַבְעָה 11
סִטְרֵיהוֹן אֲזִלִּין לֹא מַתְחִזִּין בְּמִילָחוֹן אֲרִי לְאִתְרָא דְמַחֲפִנִי קְרִמָּא
בְּחִזִּיָהוֹן אֲזִלִּין לֹא מַתְחִזִּין בְּמִילָחוֹן: וְכָל בַּסֵּטֶר וְגִפִּיָהוֹן 12
רְאוּשִׁדְתֶּיהוֹן וְכַנְפֵיהוֹן וְגִלְגָּלִיא מֶלֶךְ עֵינִין סָחוּר סָחוּר לְאֲרַבְעָתֶיהוֹן
דְּגִלְגָּלִיא: לְאִתְרָא לָחוֹן אֲתַקְרִי גִלְגָּלָא וְאִנָּא שְׁמֵר: וְאֲרַבְעָה אֲפִין 13
לְחֵד אֲפִיא חֵד אֲפִי כְרוּבִיא רְאוּשִׁימִי תַנִּינָא אֲפִי אֲנִשָׁא וְחִלִּיתָא אֲפִי אֲרִיא 14
וְרִבְעָאָה אֲפִי נִשְׂרָא: רְאוּשִׁמִּי כְרוּבִיא אֲפִין פְּרִיתָא דְּחִזִּיָהוֹן פְּנִיָה 15
כְּבִר: וְבְּמִילָא כְרוּבִיא אֲזִלִּין גִּלְגָּלִיא לְקַבְלָחוֹן וּבְמִשָּׁל כְּרוּבִיא יֵת 16
גְּפִיָהוֹן לְאִתְרָמָא כְּמַלְכֵּה לָרוּם שְׁמִיא לֹא מַתְחִזִּין גִּלְגָּלִיא אֲפִין אֲנִין
מְקַבְלָחוֹן: בְּמִקְמָהוֹן קִימִין וּבְאִתְרִמִּיָהוֹן מַתְרַמִּין עֲפִיָהוֹן אֲרִי כְרוּבִיא
פְּרִיתָא בָּחוֹן: וְאִסְתַּלַּק דְּקָרָא דְּהִלִּי דְּחִזִּי שְׂרִי מַעִיל לְקַבִּיל סְקִיפָה 18
פְּרִיתָא וְשִׂרָא עַל כְּרוּבִיא: וְנִטְלוּ כְרוּבִיא יֵת גְּפִיָהוֹן וְרְאוּשִׁמִּי כְּמַלְכֵּה 19
לָרוּם שְׁמִיא וְאִנָּא חִזִּי בְּמִקְמָהוֹן וְגִלְגָּלִיא לְקַבְלָחוֹן דָּקָם בְּמַעֲלָא
חִזִּיר בֵּית מְקִישָׁא דְּהִלִּי מְדַנְחָא וִיקֵר אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל עֲלִיָהוֹן
מַעֲלָא: אֲפִין פְּרִיתָא דְּחִזִּיָהוֹן תַּחוּת יָקֵר אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל פְּנִיָה 20
כְּבִר וְיִדְעִית אֲרִי כְרוּבִיא אֲנִין: אֲרַבְעָה אֲרַבְעָה אֲפִין לְחֵד וְאֲרַבְעָה 21
שְׁפִין לְחֵד וְדַמּוֹת יָד אֲנִשָׁא תַחוּת גְּפִיָהוֹן: וְדַמּוֹת אֲפִיָהוֹן אֲנִין 22
אֲפִיא דְּחִזִּיָהוֹן עַל כְּבִר חִזִּיָהוֹן וְאֲנִין פְּרִיא לְקַבִּיל אֲפִיא אֲזִלָּא:

לַעֲזֹנָא וְגִבֹר מִן בְּרוּרִיהּ בִּידֵיהּ וְגִבֹרָא חֹד בְּיַדְהוֹן לְבִישׁ לְבוּשִׁין
 וְפִינֶקֶס סִפְרָא בְּחֻרְצִיהּ וְעָלוּ וְקָמוּ בַסֵּטֶר מִדְּבַחַא וְחֻשָּׁא: וַיִּקֶּר 8
 אֶלְהָא דִּישְׂרָאֵל אֶסְתַּלֵּק בְּכֹרְבָא דְהָהוּ שְׂרִי עֲלוּהִי בֵית קוֹדֶשׁ קִדְשֵׁיא
 וְשֵׂרָא מַעִיל לְקַבִּיל סְקוּפַת בֵּיתָא וְקָרָא לְגִבֹרָא וְלַבִּישׁ לְבוּשֵׁיא
 דְּפִינֶקֶס סִפְרָא בְּחֻרְצִיהּ: וְאָמַר יְיָ לִיה עֲבֹר בְּגוֹ קִרְתָּא בְּגוֹ יְרוּשָׁלַם 4
 דְּחֻרְשׁוֹם הָיָא עַל בֵּית עֵינִי גִבֹרָא דְּמַחֲמִיחִין וְדִמְהִנְקִין עַל כָּל
 תּוֹרֵיבְתָא דְּאִתְעִבִידָא בְּגִיָּה: וְלֹאֲלִין אָמַר אֲנָא שְׁמַע עֲבָרִי בְּקִרְתָּא 5
 בְּתִירוּהִי וְקִטְלוּ לֹא תִחוּס עֵינִיכֹן וְלֹא תִרְחֹמוּן: סֵב עֲלִימִם וּבְתוֹלֵן 6
 דְּסִפְלָא וְנִשְׂרָא תַסְטִלֹן לַחֲפִלָּא דְּעַל כָּל גִּבֹרָא דְּעֲלוּהִי רוּשֵׁם הָיָא לֹא
 חֻקְרִבֹן וּמִבִּית מְקֹדֶשִׁי תִשְׁרֹן וְשִׁרְיָאֵי בְּגִבֹרָא סִבָּא וְקִדֶם בֵּיתָא:
 וְאָמַר לַחוּן סֹאִיבִי יָת בֵּיתָא וּמָלוּ יָת דְּרִתָּא קִטְלִין פּוֹקֵר וְנִפְקֹר 7
 וְקִטְלוּ בְּקִרְתָּא: וְהָיָה כְּקִטְלוֹתְהוֹן דְּאִשְׁתַּאֲרִית אֲנָא דְּאִשְׁתַּשְׁחִית עַל 8
 אִפִּי וְצוּרִית דְּאִמְרִית קָבִיל בְּעוּרִי יְיָ אֱלֹהִים הִמְחִיבִיל אֵת יָת כָּל
 שְׂאֵרָא דִּישְׂרָאֵל בְּמִשְׁפַּחֲךָ יָת חִמְתָּךְ עַל יְרוּשָׁלַם: וְאָמַר לִי חוּרִי בֵית 9
 יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲדִדָהּ תְּקִיפוּ בָּהּ לַחֲדָא לַחֲדָא דְּאִתְמַלִּיאַת אֲרַעָא חִיִּיבִי
 קִטּוֹל וְקִרְתָּא אִתְמַלִּיאַת אִסְטִיוֹת חִיִּין אֲרִי אָמַרְוּ רַחֵיק יְיָ יָת יַחֲבִי
 אֲרַעָא וְלִית הָא גִלְרָא ק' יְיָ: דֹּאֲךָ אֲנָא לֹא יָחוּס מִימְרִי וְלֹא אֲרַחִים 10
 פּוֹרְעֵנֹת אֲוֹרְתְהוֹן בְּרִישׁוֹן יִתְבִּית: וְהָא גִבֹרָא דְּלְבִישׁ לְבוּשֵׁיא 11
 דְּפִינֶקֶסָא בְּחֻרְצִיהּ מַחִיב פּוֹחֲגֵמָא לְמִימֵר עֲבָדִית כְּמָא דְּפִקְדִידְחִנִּי:
 י וְחִזִּית וְהָא בְּרִקִיעָא דְּעַל רִישׁ כְּרוּבָא כְּאֵבֶן טַבָּא כְּחִיז דְּמוֹת כְּרִסְיָא 1
 אִתְּחִיז עֲלִיתְהוֹן: וְאָמַר לְגִבֹרָא וְלַבִּישׁ לְבוּשֵׁיא וְאָמַר עוֹל לְבִישִׁי גִלְגֵּלָא 2
 לַחוּתוֹת כְּרוּבָא וּמְלִי חֹפֶךְ גְּמוּרִין דְּאִישָׁא מַעֲיִנִי כְּרוּבָא חֲרוּק עַל
 קִרְתָּא דְּעַל אֲנָא חֲזִי: וְכְרוּבָא קִימִין מִדְּרוֹם לְבִיתָא בְּמִיעֵל גִּבֹרָא 3
 דְּעֵנָן אִמְשַׁתָּא אִתְמַלִּיאַת יָת דְּרִתָּא גִּיְרָתָא: דְּאִסְתַּלֵּק יִקְרָא דְּהִי כְּרוּבָא 4
 דְּהָהוּ שְׂרִי עֲלוּהִי וְשֵׂרָא מַעִיל לְקַבִּיל סְקוּפַת בֵּיתָא וְאִתְמַלִּי בֵּיתָא יָת
 עֵן אִמְשַׁתָּא דְּרִתָּא אִתְמַלִּיאַת יָת זִיחֹר יִקְרָא דְּהִי: וְקַל צִפִּי כְּרוּבָא 5
 אִשְׁתַּחֲמַע עַד דְּרִתָּא בְּרִיתָא כְּקֹלָא מִן קֶדֶם שְׂרִי בְּמַלְאָא: וְהָיָה 6

כְּרֹאֵה וְשֵׁרֶת עָלַי מִן ק' אֵל בְּמַעַלְלָא דְהָרְעָא גִּירָא וְהַחֲלִי לְצַפּוֹנָא דְהָפֶן
 מוֹחָב צִילָם קִנְיָתָא דְמִדְגָּזִין: דְּהָא רִפְּן יִקָּר אֱלֹהָא הַיִּשְׂרָאֵל כְּהִרָא 4
 הַחֲזִיחִי בְּבִקְעָתָא: דְּאָמַר לִי בַר אֱדָם זְקוּף פֶּעֶן עֵינֶךָ לְאֹרַח צַפּוֹנָא וְזָקְפִיתָ 5
 עֵינִי לְאֹרַח צַפּוֹנָא דְּהָא מִצַּפּוֹנָא לְחָרֵעַ מִדְּבַחָא צִלָם קִנְיָתָא הַרְּיִן
 בְּמַעַלְלָא: דְּאָמַר לִי בַר אֱדָם הַחֲזִי אֵת מָא דְּאֶפֶן עֲבָדִין תּוֹעִיבִין רַבְרַבִּין דְּבִית 6
 יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין כֹּא לְאַחֲרִיקָא מֵעַל מְקַדְשֵׁי רְעוּד תְּחֹב תְּחֹזִי תּוֹעִיבִין
 רַבְרַבִּין: דְּאָעִיל יְחִי לְחָרֵעַ דְּהָא וְהַחֲזִי דְּהָא חוֹרָא חוּד בְּכַתְלָא: 7
 דְּאָמַר לִי בַר אֱדָם הַחֲזִי פֶּעֶן בְּכַתְלָא וְהַחֲזִי בְּכַתְלָא דְּהָא תְּרָעָא 8
 חוּד: דְּאָמַר לִי עוֹל וְחֲזִי יֵת תּוֹעִיבָתָא פִּישָׁתָא דְּאֶפֶן עֲבָדִין כֹּא: דְּעִלִּיתָ 9
 וְהַחֲזִי דְּהָא כָּל דְּמוֹת רַחֲשָׁא וּבִעֲרָא שְׁקוּצִין וְכָל סַעֲרָתָא דְּשִׁלְחִין לְחֹן 10
 בֵּית יִשְׂרָאֵל מִצִּדִּין עַל כְּחָלָא סְחֹר סְחֹר: וְשִׁבְחִין גְּבָרָא מִסְבֵּי בֵּית 11
 יִשְׂרָאֵל דְּאֶזְנִיָּה בַר שֹׁפָן קָאִים פִּינִיחִין קִימִין קְרִמִּיחֹן וּגְבַר מַחֲזִיתָא
 דְּקִסְוֹתָא פִּידִיה וִיטוּר עַק קְסוֹתָא סִלִּיק: דְּאָמַר לִי הַחֲזִיחִי בַר 12
 אֱדָם דְּסִבֵּי בֵּית יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין פֶּקְבָלָא גְּבַר פֶּאֱדִין בֵּית מִשְׁכְּבִיהָ אֲדִי
 אֲמִרִין לֹא גֵלֶן עוֹבְדָא ק' אֵל רְחִיק אֵל יֵת רַבְרַבִּין אֲרֵעָא: דְּאָמַר לִי 13
 עוֹד תְּחֹב תְּחֹזִי תּוֹעִיבִין רַבְרַבִּין דְּאֶפֶן עֲבָדִין: דְּאָעִיל יְחִי בְּמַעַלְלָא 14
 וְחָרֵעַ בֵּית מְקַדְשָׁא הֵילִי הַחֲלִי לְצַפּוֹנָא דְּהָא הָפֶן נְשִׂיא יִתְבֵּן מִבְּכִין
 יֵת רַמְזוּא: דְּאָמַר לִי הַחֲזִיחִי בַר אֱדָם עוֹד תְּחֹב תְּחֹזִי תּוֹעִיבִין רַבְרַבִּין 15
 מֵאֲזִין: דְּאָעִיל יְחִי לְהִדָּת בֵּית מְקַדְשָׁא הֵילִי גִירָא דְּהָא תְּרָעָא הֵיכְלָא 16
 הֵילִי בֵּין אֲרֵפָא וּבֵין מִדְּבַחָא פֶּעֶסְרִין וְחַמְשָׁה גְּבָרָא אֲחֹרִיחִין
 לְהֵיכְלָא הֵילִי רֶאפִּיחִין לְמִדְּנָחָא וְהָאֶפֶן מַחֲבִרִין סְגִדִין לְמִדְּנָחָא
 לְשִׁמְשָׁא: דְּאָמַר לִי הַחֲזִיחִי בַר אֱדָם הַחֲזִיחִי לְדִבְרֵי יְהוָה מִלְּמַעַבְדִּי 17
 יֵת תּוֹעִיבָתָא דְּעֲבָדוּ כֹא אֲדִי מְלוֹ יֵת אֲרֵעָא תְּסוּפִין וְתִבְרִי לְאֶרְצָא
 קְרָמִי וְהָאֶפֶן מִיָּתֶן בְּהֵתָא לְאֶפִּיחִין: דְּאָפֶן אֲעֲבִיד בְּרָזָא לֹא 18
 יְחוּס מִיָּמִיר לֹא אֲרָחִים וִיִּצְלוֹן קְרָמִי בְּקַל רַב לֹא אֶקְבִּיל צְלוֹתָהוֹן:
 ט וְאֶכְלִי וְאֶנְשָׁא שְׂמַע קַל רַב לְמִיָּמַר אֲחֻקְרָבוּ דְּמִשְׁעָן עַל קְרָתָא וּגְבַר מִן 1
 חִיבּוֹלִיתָא פִּידִיה: דְּהָא שְׂמָא גְּבִרִין אֲחֹן מֵאֹרַח תְּרָעָא עֲלָאָה וְהַחֲזִי 2

וגבר בחובי נפשיה מחרע' ועד דאנן קיימין בחיובא לא מחקפין:
 נפקין באצרות קרנא ומתקנין במני זינא ולית דאזיל לקרבא ארי 13
 רנן מן קדמי על כל אתרנשתהון: חרבא מלברא ומותא וכפלא 14
 מעגיו דבחקלא בחרבא יחקטיל דרבקרתא כפלא ומותא רשיצותיה:
 ומשיצביא ושתיצבון מנהון ויהון על טוריא פיוני חליא פלהון 15
 מלחמין גבר בחובי נפשיה: כל דריא יתרשלון וכל רכוביא ותאשה 16
 כמרא: וייסורין סקין דחפתי יתהון אחכלותא וכל כל אפיהון בחתא 17
 ובכל רישיהון מרט: כספהון בשוקין ורמון דדחבהון לבסרן דה' 18
 כספהון דדחבהון לא וכול לשיצברתהון פרום רגזא דה' נששהון לא
 יסבעון ומעיהון לא ימלון ארי לתקלת חובין דהי: דחדות תקנויה 19
 ליקר יחבתיה דאנן צלמי חרעבתהון שקוציהון עבדו ביה על פין
 יחבתיה להון לבסרן: דאמסרניה פיר רשיעין למבז דהליבי ארעא 20
 לערי דחלוניה: דאסליק שכינתי מנהון על דאחילו ית ארע בית 21
 שכינתי וידעלון בה רשיעין ויחלופה: עביר שישלן ארי ארעא 22
 אחמליאח חייבי קטול וקרתא אחמליאח חטופין: דאיתי מבאשי 23
 עממיא ויחטון ית בתיהון ואבטיל רבות רשיעין ויחטלון מקדשיהון:
 אחקפדת מות ויבעון שלמא וליח: תבר על תבר ויחי ובסורחא על 24
 בסורחא תחי ויבעון אלפן מספר דאוראח תפסוק מנהון ומילך 25
 מחפים: מלכא יתאפל דרבא ולבש צרו וידי עמא דארעא יתבהלן 26
 מאורחיהון אעביר עמהון ובנפוסיהן אחפרע מנהון וידעון ארי אנא ה':
 ח יהיה בשמא שתיחיתא בשתיחיתא בחמשא לירחא אמר נבייא אנא 1
 יתיב בביתי וסבי בית יהודה יתבין קדמי ושרת עלי תמן רוח
 נבואה מן ק' ה' אלי: רחזית דהא דמות פחיו אישחא חיו יקר 2
 דלא רכלא עינא למחזי ולא אפשר לאסתכלא ביה ולרע חיו אישחא
 דחיו יקר דלא רכלא עינא למחזי ולא אפשר לאסתכלא ביה ולעילא
 פחיו זיהורא פען חשמלא: ראשיט דמות יד דאחריני בסער רישי 3
 ונטלת יחי ורחא פין ארעא ובין שמרא דאעילת יחי לירושלם פחיו

לִמְנוֹן גְּזֵרִית בְּמִימְרֵי לַמַּעֲבָד לַחֹן בְּשֵׁתָא הָרָא: כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלֹהִים
 שִׁטָּח בִּידֶךָ וְרַפָּס בְּרַגְלֶךָ וְאֵימַר יְיָ עַל כָּל תּוֹעִיבֹת פִּישַׁת בֵּית יִשְׂרָאֵל
 יִבְחָרְבָּא בְּכַפְנָא וּבַמּוֹתָא וְחַרְמֹן: דִּרְחִיק בְּמוֹתָא יְמוֹת וְדִקְרִיב
 בְּחַרְבָּא יִחְקֹטִיל וְדִישָׁתָאֵר וְיִיעֹל לַחֲרָכִי צִירָא בְּכַפְנָא יְמוֹת וְיִחֹל
 רְגִזִי בְּחֹן: וְהִדְעֹן אֲרִי אֲנָא יְיָ בְּמַהוּי קְטִילִיָּהוֹן בְּנֵי פִגּוֹר טַעֲרַתְהוֹן
 סַחֲרֹת אִיגְוִרִיָּהוֹן עַל כָּל רָמָא מְשֻׁלָּא בְּכָל רִישֵׁי טוֹרִיא וְתַחֲוֹת כָּל
 אִילָן עֲבוֹף וְתַחֲוֹת כָּל בְּשָׂמָא מַעֲפִיא אֲחֵר יִהְיֶה רָפִין קְרַבְנִין לַפְלִחָן
 כָּל טַעֲרַתְהוֹן: וְאֵרִים יִת מַחַת גְּבוֹרָתִי עֲלֵיהוֹן וְאֵתִין יִת אֲרַעָא לַצִּיר
 ז וְאִשְׁתַּמְּמוּ מִמֶּדְבָּר וְכָל מוֹתֵבְנִיָּהוֹן וְהִדְעֹן אֲרִי אֲנָא יְיָ: וְאֵת
 בֵּר אֲדָם כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלֹהִים לְאֲרַעָא הַיִּשְׂרָאֵל קֶצֶא מִטָּא מִטָּח
 פּוֹרַעֲנוֹת קֶצֶא לְמִיתִי עַל אֲרַבַּע וְרַחֲי אֲרַעָא: כֶּעַן מִטָּח פּוֹרַעֲנוֹת
 קֶצֶא לְמִיתִי עַלְךָ וְאִשְׁלַח רְגִזִי בִידֶךָ וְאִתְפָּרַע מִנֶּיךָ כְּאֹרְחֵיךָ וְאֵתִין
 עַלְךָ יִת כָּל תּוֹעִיבֹתֶיךָ: וְלֹא יְחוּס מִימְרֵי עַלְךָ וְלֹא אֲרִיִּים אֲרִי חוּב
 אֹרְחֵיךָ עַלְךָ אֵתִין וְפּוֹרַעֲנוֹת תּוֹעִיבֹתֶיךָ בְּגִידֶיךָ וְהִדְעֹן אֲרִי
 אֲנָא יְיָ: כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלֹהִים בְּשֵׁתָא בָּתוֹר בְּשֵׁתָא הָא אֲתִירָא: קֶצֶא
 מִטָּא מִטָּח פּוֹרַעֲנוֹת קֶצֶא לְמִיתִי עַלְךָ הָא אֲתִירָא: אֲתַגְלִיֵּאת מַלְכוּתָא
 עַלְךָ יְהִיב אֲרַעָא מִטָּא עֵתָּה תִבְרָא קָרִיב יוֹם אֲתַרְגּוּשָׁא וְלִית
 לֹאֲשִׁתִּיזְבָּא בַּמַּצְדֵי טוֹרִיא: כֶּעַן מְקָרִיב אֲשַׁפּוֹד חֻמְתִּי עַלְךָ וְיִחֹל רְגִזִי
 בִידֶךָ וְאִתְפָּרַע מִנֶּיךָ כְּאֹרְחֵיךָ וְאֵתִין עַלְךָ יִת כָּל תּוֹעִיבֹתֶיךָ: וְלֹא יְחוּס
 מִימְרֵי וְלֹא אֲרִיִּים כְּחוּבֵי אֹרְחֵיךָ עַלְךָ אֵתִין וְפּוֹרַעֲנוֹת תּוֹעִיבֹתֶיךָ
 בְּגִידֶיךָ וְהִדְעֹן אֲרִי אֲנָא יְיָ אִיתִיתִי עֲלֵיכֹן מָחָא: הָא יוֹם
 פּוֹרַעֲנוֹתָא הָא אֲתִירָא אֲתַגְלִיֵּאת מַלְכוּתָא צִמַּח שְׁלִטְנָא הוֹפֵעַ וְשַׁעַא:
 ח וְהוֹפֵן קָמוּ לְמַסַּעַד רְשִׁיעִין לֹא מַעֲחֹן וְלֹא מַאֲתַרְגּוּשַׁתְהוֹן וְלֹא
 מַבְנִיָּהוֹן וְלֹא מַבְנֵי בְנִיָּהוֹן: מִטָּא עֵתָּה תִשְׁלַמַּת חוּבִין קָרִיב יוֹם
 פּוֹרַעֲנוֹת הַטָּאִין זָבָא לֹא וְחִדִּי וּמַזְבֵּנָא לֹא יוֹדִי אֲרִי רְגִזִי מִן קֶדְמִי
 עַל כָּל אֲתַרְגּוּשַׁתְהוֹן: אֲרִי מַזְבֵּנָא לְזַבְנִיהָ לֹא יְחוּב רַעַד דִּאֲגוֹן חִיוִן
 וְהִדְנֹן בְּגִוִּיתְהוֹן אֲרִי כְּבִידָא מַחֲבָן עַל כָּל אֲתַרְגּוּשַׁתְהוֹן לֹא תִבְרִי

מִבְּהַחֲזֹק וְאֶעֱבִיד בְּיַד פֹּרְעֹנוֹת הַיִּנָּק וְאֶבְדָּר יָחַד כָּל שְׂאֵר עַמִּיךְ לְכָל
רָחֹק: כִּכְּרִים אֲנִי אֲמַר אֱלֹהִים אִם לֹא הִלַּךְ הַמִּקְדָּשִׁי סְאִיבֹת 11
בְּכָל שְׁקֹרֶצַךְ וּבְכָל תְּוֹעֵיבַתְךָ רֹאֲךָ אֲנִי אֶקְטֹף תְּקוּף הַדָּעִיד וְלֹא יִהְיֶה
מִיַּמֵּי עֲלֹךְ רֹאֲךָ אֲנִי לֹא אֲרַחֵם: תִּלְוִיךָ בְּמוֹתָא יְמוֹתָךְ וּבְכַפְנָא 12
יִשְׁתַּיְצוֹן בְּיָמֶיךָ וְתִלְוִיךָ בְּחֶרֶב וְתִקְטְלוֹן סְחָרְךָ וְתִלְוֶנָה לְכָל רָחֹק
אֶבְדָּר וְדִקְטְלוֹן בְּחֶרֶב אֲגָרִי בְּתַרְיָהוֹן: וַיְהִי וְגַזִּי וְאֲנִי חֲמַתִּי 13
בְּהוֹךְ וְאִסִּיף וַיִּדְעוּן אֲרִי אֲנִי אֱלִי גִזְרִית בְּמִיַּמֵּי רֹאֲקִיִּים כִּד יִהְיֶה
אֲגָזִי בְּהוֹן: וְאֶתְנִיחַ לְחֶרֶב וְלַחֲסוּדִין בִּינִי עֲמַמְיָא דְּבִסְחָרְךָ לְעִינֵי 14
כָּל דְּעִי: וְחֹתֵן לַחֲסוּדִין וְלַחֲדָבְרָא עֲלֵךְ צִדִּי וְאֶשְׁתַּמְמוּ לְעַמַּמְיָא 15
דְּבִסְחָרְךָ כִּד אֶעֱבִיד בְּיַד פֹּרְעֹנוֹת הַיִּנָּק בְּרָגֹז וּבְחֶמָא וּבְחֶקֶף רָגֹז
אֲנִי אֱלִי גִזְרִית בְּמִיַּמֵּי: בְּגִרְיוֹתֵי יָחַד מַחַת כְּפָנָא מִסְתַּשִּׁין בִּישִׁין 16
דְּמִתְקַנֵּן לְחֶבְלָא דְּאֶשְׁלַח יִתְהוֹן לְחֶבְלוֹתָכוֹן דְּכַפְנָא אִסִּיף עֲלִיכוֹן וְאֶתְפֹּר
לְכוֹן סְעִיד מִיִּלְכָּא: וְאֶשְׁלַח עֲלִיכוֹן כְּפָנָא וְחִיתָא בִּשְׁמָא דִּיתְכַּלְעוּךָ וְמוֹתָא 17
דְּקִטְלָא יִצְחוֹן בֶּן דְּדִקְטְלוֹן בְּחֶרֶב אִיתִי עֲלֵךְ אֲנִי אֱלִי גִזְרִית בְּמִיַּמֵּי:

וּ בְּרִ אֲדָם קָבִיל נְבוֹאָה עַל טוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶתְנַפֵּי עֲלֵיהוֹן: וְהִימָר טוֹרֵי 21
יִשְׂרָאֵל קָבִילוּ פִּתְגָמָא דֵּאֵלֵי אֱלֹהִים כְּדִן אֲמַר אֱלִי אֱלֹהִים לְטוֹרֵי
וְלְדִמְתָּא וְלַפְעִידֵיָא וְלַחֲלָיָא הֵאֲנָא מִיַּתִּי עֲלִיכוֹן דְּקִטְלוֹן בְּחֶרֶב
וְאֶבְדִּי בְּמַתְכוֹן: וַיִּצְחוֹן אִיגִדְרִיכוֹן וַיִּתְבָּרוֹן חֲנַסְסִיכוֹן דְּאֲרָמִי 3
קִטְלִיכוֹן קָדָם פִּגּוֹר סְעוֹתָכוֹן: וְאֶתִּין יָחַד פְּגִרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָדָם פִּגּוֹר 4
סְעוֹתָהוֹן וְאֶבְדָּר יָחַד גִּרְמִיכוֹן סְחָרְנוֹת אִיגִדְרִיכוֹן: בְּכָל מוֹתַבְנִיכוֹן 5
קָרִיָא יַחְרָבֵן וְכַמָּתָא יִצְדִּין כְּדִיל דִּיחְרָבוֹן וַיִּצְחוֹן אִיגִדְרִיכוֹן וַיִּתְבָּרוֹן
דִּיבְסִלְן סְעוֹתָכוֹן וַיִּתְקַטְפוּן חֲנַסְסִיכוֹן וַיִּתְמָחוּן עוֹבְדִיכוֹן: וַיִּתְרַמּוּן 6
קִטְלִיכוֹן בִּינִיכוֹן וְהִדְעוּן אֲרִי אֲנִי אֱלִי: וְאֶשְׂאֵר בְּמַחֲזִי לְכוֹן מִשִּׁיבֵי 7
חֶרֶב בִּינִי עֲמַמְיָא בְּאֶתְבְּרוֹיכוֹן בְּמִדִּיתָא: וַיִּדְכְּרוּן מִשִּׁיבֵיכוֹן 8
דְּחִלְתִּי בִינִי עֲמַמְיָא דְּאֶשְׁתַּבְּרָאוּ לְחַפֵּן וְחַפְרִית יָחַד לְבָהוֹן טַפְשָׁא
דְּסִטָּא מִבְּתָר זִלְהִי וְיָחַד חִילוֹ עִינֵיהוֹן דְּטַעֲלָת בְּתָר סְעוֹתָהוֹן וַיִּתְנַקּוּן
וַיְהוֹךְ חֹךְ עַל פִּישְׁתָּא דְּעִבְדֵּי לְכָל תְּוֹעֵיבַתָּהוֹן: וַיִּדְעוּן אֲרִי אֲנִי אֱלִי לֹא 9

חד וְהַעֲבִיר יְהוֹחָן לֵךְ לְמִיכַל מִנֶּיךָ יוֹמִיא דָּאֵת שְׂכִיב עַל סִטְרָךְ הָלַח
 10 מֵאֵת הַתְּשַׁעִּין יוֹמִין תִּיכְלֶנְיָהּ: וְמִיכַלְךָ תִּיכְלֶנְיָהּ בְּמַחְקֶל עֶטְרִין פִּילֶס
 11 לַיּוֹם מַעֲדֶךָ עַד עֶדֶן תִּיכְלֶנְיָהּ: וְיֹמִיא בְּמִכְלָא תִשְׁתִּי חֹד מִן שָׁמַיָא
 12 בְּחִינָא מַעֲדֶךָ עַד עֶדֶן תִּשְׁתִּי: וְחִרְרָא הַלְחִים סִטְרִין תִּיכְלֶנְיָהּ וְהָיָא עַל
 13 גְּלִי מַפְקַת אֲנִשָּׁא תַּהֲרִירָהּ לְעִינֵיהוֹן: וְאָמַר הֵי כְּדִין יִיכְלֹן פְּנֵי
 14 יִשְׂרָאֵל יֵת מִיכְלָהוֹן מִסָּאב בְּיָדִי עֲמִמִּיא דְּאִגְלִינֹן לַחֲפֶן: וְאִמְרִית
 15 קְפִיל בְּעוֹתִי הֵי אֱלֹהִים הָאֵל נַפְשִׁי לֹא מִסָּאבָא וְנִבְלָא וְתִבְרָא לֹא
 16 אֲכָלִית מִזֵּדוּרִי וְעַד כְּעַן דְּלֹא אֲכָלִית בֶּשֶׂר מִדָּחַק: וְאָמַר לִי חַיִּי
 17 וְיִהְיֶה כֹךְ יֵת גְּלִי תוֹרִיא הֶלֶךְ גְּלִי אֲנִשָּׁא וְהַעֲבִיר יֵת מִיכַלְךָ עֲלֵיהוֹן:
 18 וְאָמַר לִי בֶר אָדָם הָאֵנָּה תִּבְרָ סַעֲד מִיכָלָא בִּירוּשָׁלַם וְיִיכְלֹן מִיכְלָהוֹן
 19 בְּמַחְקֶל וּבִצְפָא וְיֹמִיא בְּצִדוֹ וּבִאֲשַׁחֲמֹמוֹ יִשְׁתִּין: בְּדִיל יִיחָסֵר כֹּחֹן
 20 מִיכָל וּמִשְׁתִּי וְיִצְדֹן גְּבַר דְּאִתְּוָהִי יִחְמִסֹן בְּחוּבֵיהוֹן: דָּאֵת בֶּר אֲרִם
 21 סָב לֵךְ הָרֵב הוֹיפָא מִסָּפֹר גְּלִיכִיא וְהַעֲבִיר לֵךְ וְהַעֲבִיר עַל רִישֵׁךְ דְּעַל
 22 וְקִנְךָ וְהַעֲבִיר לֵךְ מִחֲנוֹן הַמַּחְקֶל וְהַעֲלִיגִינֹן: תִּלְחָא בְּנוֹרָא תְּדַלִּיק בְּגוֹ
 23 קֹחֶא פִּמְשָׁלִם יוֹמִי צִירָא הַעֲבִיר יֵת תִּלְחָא תְּקִשִׁיל בְּחֻבָּא סִתְרִנְהָא
 24 וְתִלְחָא תִּבְדֵּי לֵכַל רוּחַ דְּכִין וְתִבְדִּירוֹן וְדִקְסָלִין בְּתִרְבָּא אֲגִידִי בְּתִרְיָהוֹן:
 25 וְהַעֲבִיר מִתְּפֶן דְּעִיר בְּמִנֶּיךָ וְתַצֹּר יְהוֹחָן בְּכַנְפֶּךָ: וּמַעֲהוֹן עוֹד הַעֲבִיר
 26 וְתִרְמִי יְהוֹחָן לְגוֹ נוֹרָא וְתוֹקִיד יְהוֹחָן בְּנוֹרָא בְּכִין תַּפּוֹק אִישָׁתָא עַל
 27 פֶּל בֵּית יִשְׂרָאֵל: כֹּדֶךְ אָמַר הֵי אֱלֹהִים דָּא יִירוּשָׁלַם בְּגוֹ עֲמִמִּיא
 28 שׁוֹיִתָּהּ וּמַחֲוֹר סַחֲוֹר לֵה מְדִינָתָא: וְאִשְׁנִיאֵת יֵת וְיִנִּי לְמַחֲב בָּחוֹן
 29 מִן עֲמִמִּיא וְיֵת קִימִי מִן מְדִינָתָא וּבְסִתְרִנְהָא אֲרִי בְּדִינִי קֶצֶר וְקִימִי
 30 לֹא דְלִיכֹו בָּחוֹן: בְּכִין כֹּדֶךְ אָמַר הֵי אֱלֹהִים הֶלֶךְ דְּחִבְתוֹן מִן עֲמִמִּיא
 31 וּבְסִתְרִינֹן בְּקִימִי לֹא דְלִיכְתוֹן וְיֵת וְיִנִּי לֹא עֲבָדוֹן וְכַפּוּרִי
 32 עֲמִמִּיא וּבְסִתְרִינֹן עֲבָדוֹן: בְּכִין כֹּדֶךְ אָמַר הֵי אֱלֹהִים הָאֵנָּה
 33 שִׁלַּח רִגְזִי עֲלֶיךָ אֵם אֲנִי אֶעֱבִיד בְּגִיד פּוֹרְעָנוֹת הֵינִי לְעִינֵי עֲמִמִּיא:
 34 וְאֶעֱבִיר בֶּדֶךְ יֵת דְּלֹא עֲבָדִית וְיֵת דְּלֹא אֶעֱבִיר דְּכֹרָהּ עוֹד הֶלֶךְ פֶּל
 35 תוֹעִיבָתִיד: בְּכִין אֲבָהֶךָ וְיִיכְלֹן פֶּסֶר בְּנִיחֹן בְּגִיד וּבִנְיָא וְיִיכְלֹן פֶּסֶר

ה'שֵׁעַלָּהּ הוּא בַּחוּבִיָּה יָמוֹת רֵאֵת ית נֶפֶשׁ שִׁיִּיבֹתָא: רֹכֵז יִתּוֹב זְלָאָה 19
 מִזְכֹּרֶתֶיהָ יִדְעִיבִיר שֶׁקֶר וְאֵתֶיךָ תִּקְלֹת חוֹבִין קְדָמוּהִי הוּא יָמוֹת אֲרִי
 לֹא אֲזַהֲרֶתִּי בַּחוּבִיָּה יָמוֹת וְלֹא יִדְכֹךְ זְכֹרֶתֶיהָ דְעֵבֶד וְדַמִּיהָ מִן יָדָךְ
 אֲחַבֵּעַ: רֵאֵת אֲרִי אֲזַהֲרֶתִּי לְצִיִּיקָא בְּדִיל דְּלֹא לִמְחֹשִׁי צִיִּיקָא וְהוּא 20
 לֹא חֲסָא מִיָּחָא יִיחִי אֲרִי אֲזַהֲרֶהּ רֵאֵת ית נֶפֶשׁ שִׁיִּיבֹתָא: וְשֵׁרֶת 21
 עָלֶי רֶחֶק רֹחַ נְבוֹאָה מִן קִלְי דְּאִמֵּר לִי קוּם פּוֹק לְבַקְעָתָא דְחָפֵן אֲמַלִּיל
 עִפְדִּי: וְקָמִית וְנִפְקִית לְבַקְעָתָא דְּהָא חָפֵן יִקְרָא דְּהָלִי שִׁירִי נִיקְרָא 22
 דְּחִיזִיתִּי עַל נָהָר כְּבֹר אֲשֶׁתְּשַׁחִית עַל אֲפִי: דְּעֵלֶת בִּי וְהָא דְּאִקְמִיחֹנִי 23
 עַל רִגְלִי וְמַלְלִיל עֲפִי דְּאִמֵּר לִי עַל אֲשֶׁמֶר בְּגוּ בִּיתָךְ: רֵאֵת בֵּר אֲדָם 24
 הָא גִּזְרִית פִּתְגָמִי עֲלֶךְ כְּאִיסֹר גְּדִילֵן דְּאִסְרִין בַּחוּךְ וְלֹא תִפּוֹק בִּינִיהוֹן:
 דְּלִישְׁנֶךָ אֲדַבֵּיק לַחֲיִיכֶךָ דְּחַשְׁתּוֹק וְלֹא תִהְיִי לַחוּן לַגְּבֵר מִזְכֹּחַ אֲרִי עִם 25
 סֹרְבֵן אֲנֹן: וְכַמְלֻלֹתִי עִפְדִּי אֲרִיכִן ית נֶפֶשׁ דְּחִימֵר לַחוּן כְּדֵין אֲמֵר 26
 הִי אֵלֶיהָ וּמִקְבִּיל רִקְבִּיל אֵלֶפֶן וְדִיחַמְלֵעַ וְחַמְלֵעַ מִלְּמַחֲשֵׁי אֲרִי עִם
 ד 27 סֹרְבֵן אֲנֹן: רֵאֵת בֵּר אֲדָם סָב כֹּךְ אֲבָנָא דְּחִתִּין יִתְּהָא קְרִמֶךָ 1
 וְחִצֹּר עֲלֶה קְרִתָּא ית יְרוּשָׁלַם: וְחִצֹּר עֲלֶה בְּצִיר וְחַבְנִי עֲלֶה כְּרִקוּם 2
 דְּחִצְפֵר עֲלֶה מַלְיָא דְּחִשְׁרִי עֲלֶה מְשֻׁרֵן וְמַעֲי עֲלֶה אֲפֹרֹרֹן סְחֹר 3
 סְחֹר: רֵאֵת סָב כֹּךְ מְסִרִית בְּרָל דְּחִתִּין יִתְּהָא כְּרָל בִּילֶךְ וְבִין 4
 קְרִתָּא דְּחִתְקִין ית אֲפֶךְ לֵה וְחִתִּי בְּצִירָא וְחִצֹּר עֲלֶה אֵת הִיא לְבִית 5
 יִשְׂרָאֵל: רֵאֵת שְׂכֹב עַל סִטְרֵךְ דְּסִמְלָא וְחִשְׁרִי ית חוֹבִי בֵית 6
 יִשְׂרָאֵל עֲלוּהִי מִנִּין יוֹמִיא דְּחַשְׁכֹּב עֲלוּהִי תִקְבִּיל ית חוֹבִיָּהוֹן:
 דְּאֵנָּה יִהְיִית לֶךְ עַל חֵד תִּרִין בַּחוּבִיָּהוֹן לִמְנִין יוֹמִיא דְּלֵיל מֵאָה 7
 דְּחַשְׁעִין יוֹמִין וְתִקְבִּיל חוֹבִי בֵית יִשְׂרָאֵל: דְּחַשְׁלִים ית אֲלִין דְּחַשְׁכֹּב 8
 עַל סִטְרֵךְ דְּיִמִּיא תְּנִילִית וְתִקְבִּיל ית חוֹבִי בֵית יִהוּדָה אֲרִבְעִין 9
 יוֹמִין יוֹמִיא לְשֵׁתָא יוֹמִיא לְשֵׁתָא יִהְיִית לֶךְ: דְּלִצִּיר יְרוּשָׁלַם דְּחִתְקִין 10
 אֲפֶךְ וְדִרְעֵךְ תִּתְּקִיף דְּחַתְנִי עֲלֶה: דְּהָא גִזְרִית פִּתְגָמִי עֲלֶךְ כְּאִיסֹר 11
 גְּדִילֵן וְלֹא תִתְּהִיב מִסִּטְרֵךְ לְסִטְרֵךְ עַד שְׁלֻמוֹתֶךָ יוֹמִי צִירֶךָ: רֵאֵת סָב 12
 כֹּךְ חֲשִׁין וְסִעֲרִין וְפֹלָא וְלִלְפֹתֶיךָ דְּרִיחֶךָ דְּכֹרֶתֶיךָ דְּחִתִּין יִתְּהוֹן בְּמֵלָא

דֹּאֲרֵינוּ ית נִשְׁטִי דֹאֲחַכְמִנִי מֵא דְכַחֲבִיב בְּמַגְלָא הִדָּא: דֹּאֲמַר לִי 32
 בְּרֵאשִׁית נִשְׁטִי חֲסִכָּה וְיִמְעָד חֲמִלִי אִם חֲקִיבִל מֵא דְכַחֲבִיב בְּמַגְלָא
 הִדָּא דֹּאֲנָא יִהְיִיב כֹּךְ דְּקִבְלָתָהּ וְהוּוּ פִתְגָמָהּ בְּפֹפִי כְדִבֵּשׁ חֲלִי:
 דֹּאֲמַר לִי בְּרֵאשִׁית אִיתָא אִיזִיל לִדָּח בֵּית יִשְׂרָאֵל דִּחְתָּנְבִי 4
 בְּפִתְגָמִי כְּבֹרְאִי לִהוּן: אֲרִי לֹא לִדָּח עִם עֲפִיקִי מִמְלָל דִּיקְרִי לִישָׁן 5
 אֵת שְׁלִיחַ לֹאֲחַנְבָּאֵה אֲלֵהוּן עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל: לֹא לִדָּח עֲמִינִי סְגִיָּא 6
 עֲפִיקִי מִמְלָל דִּיקְרִי לִישָׁן דִּלָּא חֲשַׁמֵּעַ פִּתְגָמִיָּהוּן אֲלוֹ לִדָּחֵהוּן שְׁלֵחָהּ
 אֲנוּן דְּקִבְלוֹן מִנִּי: וְבֵית יִשְׂרָאֵל לֹא יִיבֹן לְקִבְלָא מִנִּי אֲרִי לִית אֲנוּן 7
 עֲבֹן לְקִבְלָא כְּמִימְרֵי אֲרִי עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲצִיפִי אֲפִין דְּחִקִּיפִי לְבָא 8
 אֲנוּן: הֵא דְּחִבִּית ית בֵּית אֲפִדְּ חֲקִיפָה כְּקִבִּיל בֵּית אֲפִיָּהוּן דִּית בֵּית 8
 עֵינִךְ חֲסִין כְּקִבִּיל בֵּית עֵינִיָּהוּן: כְּמֵא דְּשִׁמְרָא חֲקִיפָה מִשְׁלָאָה בֵּין 9
 דְּחִבִּית ית בֵּית עֵינִךְ חֲסִין כְּקִבִּיל בֵּית עֵינִיָּהוּן לֹא תִדְחֵל מִנְּהוּן וְלֹא 10
 תִּתְבָּר מִן קְדָמִיָּהוּן אֲרִי עִם סִרְבָּן אֲנוּן: דֹּאֲמַר לִי בְּרֵאשִׁית ית עַל 10
 פִּתְגָמִי דֹּאֲמִלִּיל עֲמִד קִבִּיל בְּלִפְדִּי וּבִלְפָּדִי שְׁמַע: דֹּאֲיָתָא אִיזִיל לִדָּח 11
 בְּנִי גְּלֹתָא לִדָּח בְּנִי עֲמִד דִּחְתָּנְבִי לִהוּן דְּחִימֵר לִהוּן כְּדִבֵּן אֲמַר 12
 הֵא אֲלֹהִים אִם יִקְבְּלוּן אֲלֵפֶן דָּאִם יִתְמַנְעוּן מִלְּמַחֲסִי: וְנִשְׁלַחְנִי רִחָא 12
 וְשִׁמְעִית בְּתִרִי קֵל דִּיעַ סִּי דְּמִשְׁפָּחוֹת דְּאִמְרִין בְּרִיד דְּקָרָא דִּהֵא מֵאֲחֵר 13
 בֵּית שְׁכִינְתָּיה: דְּקֵל גָּפִי בְּרִיָּתָא נְקִשִׁין חֵד לִחֵד דְּקֵל גִּלְגָּלִיא לְקַבְּלָהוּן 13
 דְּקֵל דִּיעַ סִּי: וְרוּחָא נִשְׁלַחְנִי וְנִסְיַבְתָּנִי וְאֲזִלִּית בְּמִדְרַר בְּחִקוֹף רוּחִי 14
 וְנִבְרָאָה מִן קִיָּי עָלִי חֲקִפָּת: דֹּאֲחִית לִדָּח בְּנִי גְּלֹתָא דְּחִיל אֲבִיב 15
 דִּיחִבִּין עַל נָהָר כְּבֵר דְּנָחִית בֵּינִיָּהוּן אֲנוּן יִתְבִּין חֲמֵן וְיִחִיבִית חֲמֵן 16
 שְׁבַע יוֹמִין שְׁתִּיק בֵּינִיָּהוּן וְהָרָה מִסּוֹף שְׁבַע יוֹמִין וְהָרָה פִּתְגָם 17
 כְּבֹרְאָה מִן קִיָּי עֲפִי כְּמִימְרֵי: בְּרֵאשִׁית מִנִּיָּה מְנִיָּה לְבֵית יִשְׂרָאֵל 16
 וְחֲקִבִּיל מִנִּיָּהוּ פִּתְגָם דְּתִזְהָר יִתְהוּן מִלְּמַחֲסִי קְדָמִי: בְּרֵאשִׁית 17
 לְרִשְׁיָעָה מִמֵּת הַמּוֹת דֹּלָא אֲזַחְרָתֵהִי דֹלָא מְלִילָתָא לֹאֲזַחְרָא רִשְׁיָעָה 18
 מֵאֲזַחְרָתֵהִי דְרִשְׁיָעָה לְקִימּוּתֵהִי הוּא רִשְׁיָעָה בְּחֻבְרִית יְמוֹת וְדִמְיָה מִן
 דְּיָד אֲתַבֵּעַ: דֹּאֲתֵי אֲרִי אֲזַחְרָתָא רִשְׁיָעָה דֹּלָא חֵב מְחֻבְרִית וְאֲזַחְרָתֵהִי 18

מַעֲלֹוֹי רִקִּיעָא דְעַל רִישִׁיהוֹן בְּמִקְמָהוֹן מִשְׁתַּחֲוֶה זַפִּיחוֹן מִן קָדָם
דְּבִרְאָא: וְיַעֲלֹוֹי רִקִּיעָא דְעַל רִישִׁיהוֹן כְּהִיּוֹן אֲבָן טַבָּא דְמוֹת כְּרִסְיָא 26
דְּעַל דְּמוֹת כְּרִסְיָא דְמוֹת כְּמִרְאָה אֲדָם עֲלוּהִי מַעֲלִילָא: וְחִזִּית כַּעֲךְ 27
חֲשִׁמְלָא כְּהִיּוֹן אִישְׁתָּא מְגִיז כֹּה סְחֹר סְחֹר חִיּוֹ יִקֵּר דְּלֹא יִכְלָא
עֵינָא לְמַחֲזִי וְלֹא אִפְשֵׁר לֹאסְתָּבֵלָא בֵּיהּ וְלִדְל חִזִּיתִי כְּהִיּוֹן אִישְׁתָּא
דְּיִחִירָא לִיה סְחֹר סְחֹר: כְּהִיּוֹן קִשְׁתָּא דְחִיּוֹ בְּעִנְנָא בְּיוֹמָא דְמִטְרָא 28
כִּין חִיּוֹ יִיחִירָא סְחֹר סְחֹר חֹוּא חִיּוֹ דְמוֹת יִקְרָא דְהִיּוֹ וְחִזִּית
ב דְּאִשְׁתָּחִית עַל אֲפִי וְשִׁמְעִית קַל דְּמִתְמַלֵּל: וְאָמַר לִי בַר אֲדָם קוֹם 1
עַל רִגְלֶךָ דְּאִמְלִיל עִמָּךְ: דְּעֵלָּח בִּי רִוְחָא כֹּד מְלִיל עֲפִי דְאִקְיַמְחִי עַל 2
רִגְלֵי וְשִׁמְעִית יִת דְּמִתְמַלֵּל עֲפִי: וְאָמַר לִי בַר אֲדָם שְׁלַח אֲנָא יִתְךָ 3
לְוֹת פְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹוֹת עֲמִמִּיא סְרַבְנָא דְסַרְיֹו עַל מִימְרֵי אֲנֹן
דְּאִבְהִירָהוֹן מְרִדּוֹ בְּמִימְרֵי עַד כֶּךָ יוֹמָא הַדִּין: וּמִתְקַרֵּן בְּיָא אֲנֹן 4
דְּעִיפֵי אֲשִׁין וְחִקִּיפֵי לָבָא אֲנָא שְׁלַח יִתְךָ לְוֹתְחוֹן דְּוִימֵר לַהֹן כְּדִין
אָמַר הִי אֱלֹהִים: דְּאֲנֹן אִם יִקְפְּלוֹן אֲלֵפֹן דָּאִם יִתְמַלְעוֹן מִלְּמַחְסֵי 5
אֲדִי עִם סְרַבֵּן אֲנֹן דְּיִדְעוֹן דְּנִבִּיא הָוּא בְּיִנְיָהוֹן: דָּאִת בַּר אֲדָם 6
לֹא תִדְחַל מַעֲהוֹן וּמִפְתַּגְמִיָּהוֹן לֹא תִדְחַל אֲדִי מְסַרְבִּין וּמִקְשָׁן לְקַבְּלָךְ
וּבְגֵי שְׂמָא דְעִרְבִיָּהוֹן וְיִמֵּן לְעַקְרָבִין אִת יִחִיב וּמִפְתַּגְמִיָּהוֹן לֹא
תִדְחַל וּמֵן קְדָמִיָּהוֹן לֹא תִתְבָּר אֲדִי עִם סְרַבֵּן אֲנֹן: וְתִתְנִבִּי יִת 7
פִּתְגָמֵי כְּבֹרָאִי בְּסוּפְהוֹן אִם יִקְפְּלוֹן אֲלֵפֹן דָּאִם יִתְמַלְעוֹן מִלְּמַחְסֵי
אֲדִי עִם סְרַבֵּן אֲנֹן: דָּאִת בַּר אֲדָם שְׁמַע יִת דָּאֲנָא מִמְלִיל 8
עִמָּךְ לֹא תִהִי סְרַבֵּן כְּשִׂמָּא סְרַבְנָא אֲרִבִּין נִשְׁפָּךְ וְקָפִיל יִת דָּאֲנָא וְיִחִיב
לָךְ: וְחִזִּית וְהָא דְמוֹת יָד מִתְוַשְׁטָא לְצִיד לְוֹתִי וְהָא בֵּיה מְגַלֵּחַ 9
סוּרָא: וּפִרְסֵי יִתָּה קְרָמֵי וְהָא כְּהִיבָא מֵאֲפָהּ וּמֵאֲחֻרָהּ מֵא דְחֹוֹת 10
מִן שִׁירִיָּא וּמֵא דְעִתִּיד לְמַחֲזִי בְּסוּפָא וְכָתִיב בֵּיה דָּאִם יַעֲבְרוֹן בֵּית
יִשְׂרָאֵל עַל אֲרִיָּתָא וְשִׁלְטוֹן בָּהוֹן עֲמִמִּיא דָּאִם יַעֲבְרוֹן יִת אֲרִיָּתָא יִסְתָּךְ
ג מַעֲהוֹן אֲלִיא דְדִוְנָא וְתִינְחָא: וְאָמַר לִי בַר אֲדָם יִת דְּמִתְחִיב לָךְ 1
קָפִיל קָפִיל מֵא דְכָתִיב בְּמַגִּלָּהּ הָוּא דְאִרְזִיל אֲחִיבֵי עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל:

10 מתחזק בַּמִּלְחָמָה בְּרִיא לִקְבִיל אֶפְהָא אֲזָלָא: וְדַמּוּת אֶפְיָהוֹן אֶפְי
 אֲנָשׁ וְאֶפְי אֲרִיא עֲבִיד מִיִּמִּינָא לְאַרְבַּעַתִּיהוֹן וְאֶפְי תּוֹרָא עֲבִיד מִשְּׂמֵאל
 11 לְאַרְבַּעַתִּיהוֹן וְאֶפְי נְשָׂא לְאַרְבַּעַתִּיהוֹן: וְאֶפְיָהוֹן וְגַפִּיהוֹן פְּרִיסִין
 מַעֲלֵלָא כְּהָדָא תְּרֵיתִין מְכֻרֵן הָדָא וְכֹהָדָא תְּרֵיתִין מְכֻסִּין ית גִּוִּיתָהוֹן:
 12 וְבְרִיא לִקְבִיל אֶפְהָא אֲזָלָא לְאַחַר דְּהוּי חֲמֵן רַעֲוָא לְמִחֹל אֲזֹנָן לֹא
 13 מִתְחַזֵּק בַּמִּלְחָמָה: וְדַמּוּת פְּרִיָּתָא חֲזוּיָהוֹן גְּמִיִּין דְּאִישָׁא פְּעוּ
 כְּחִיו בְּעוֹדִיא אִישָׁתָא מִשְׁתַּלְחָבָא בֵּין פְּרִיָּתָא וְדִוְרָא לֹא־אִישָׁתָא וְיָמֵן
 14 אִישָׁתָא נְפִיק בְּרָקָא: וְבְרִיָּתָא פִּאשְׁתְּלוֹדִיָּהוֹן לְמַעַבְד רַעוּת וּפְרִיָּתָהוֹן
 דְּאִשְׁרֵי שְׂכִינְתָּהּ פְּמִרְמָא עֵילָא מַעֲהוֹן פֶּאנָפָא עֵילָא לְמַחֲזִי הַחֵךְ
 15 וְיִמְסָקֵן ית עֵלְמָא דְּהִיבֵן בְּרִית הָדָא וְקָלִילֵן כְּחִיו בְּרָקָא: וְחִזּוּת
 פְּרִיָּתָא דְּהָא גִלְגַּל חֵד מִשְׁתַּעֵי כְּמַלְרַע לְרוּם שְׂמִיא פִּסְטֹר בְּרִיָּתָא
 16 לְאַרְבַּעַתִּיהוֹן אֶפְיָהוֹן: חִיו גִּלְגַּלִּיא דְּעוֹבְדִיָּהוֹן כְּעִין אֲבָן טָבָא וְדַמּוּת חֵד
 17 לְאַרְבַּעַתִּיהוֹן וְחִזּוּיָהוֹן דְּעוֹבְדִיָּהוֹן כְּמָא דְּהוּי גִלְגַּל פְּגִי גִלְגַּל: עַל
 18 אֲרַבְרָה סְטִירִיָּהוֹן בַּמִּלְחָמָה אֲזֵלִין לֹא מִתְחַזֵּק בַּמִּלְחָמָה: וְגַפִּיהוֹן
 שִׁין לִקְבִילָא רְקִיעָא דְּרוּמָא לְחֹן וְדִחִילִין אֲזֹן וְגַפִּיהוֹן מֵלֵן עֵינִין סְחֹר
 19 סְחֹר לְאַרְבַּעַתִּיהוֹן: וְבְמִחֹל פְּרִיָּתָא אֲזֵלִין גִּלְגַּלִּיא לִקְבִילָהוֹן וּבִאֲתִירָמָא
 20 פְּרִיָּתָא כְּמַלְרַע לְרוּם שְׂמִיא מִתְרַמִּין גִּלְגַּלִּיא: עַל אַחַר דְּהוּי חֲמֵן
 רַעֲוָא לְמִחֹל אֲזֹנָן לְחֲמֵן רַעֲוָא לְמִחֹל גִּלְגַּלִּיא מִתְרַמִּין לִקְבִילָהוֹן אֲרִי
 21 כְּרִית פְּרִיָּתָא פִּגְלָא לִיא: בַּמִּלְחָמָה אֲזֵלִין וּבְמִקְמָהוֹן קִימִין וּבִאֲתִירִיָּתָהוֹן
 כְּמַלְרַע לְרוּם שְׂמִיא מִתְרַמִּין גִּלְגַּלִּיא לִקְבִילָהוֹן אֲרִי כְּרִית פְּרִיָּתָא
 22 בִּלְגִּלִּיא: וְדַמּוּת עַל רִישֵׁי פְּרִיָּתָא רְקִיעָא כְּעִין גִּלְגַּלִּיא חֲסִין מִרְבֵּן עַל
 23 רִישֵׁיהוֹן מַעֲלֵילָא: וְחִזּוּת רְקִיעָא גַּפִּיהוֹן מְכֻרֵן הָדָא לִקְבִיל חֵדָא
 כְּהָדָא תְּרֵיתִין מְכֻסִּין לְחֹן וְכֹהָדָא תְּרֵיתִין מְכֻסִּין לְחֹן ית גִּוִּיתָהוֹן:
 24 וּשְׂמִיעִית ית קַל גַּפִּיהוֹן כָּקַל מִין סְגִיָּאין כָּקַל מִן קֶדָם שְׁחִי בְּמַהֲכִית
 קַל מְלֹלָהוֹן כִּד מוֹדִין וּמְבִרְכֵן ית רְפוּכָהוֹן קִיָּמָא מֵלֵךְ עֲלִמָּיא כָּקַל
 25 מִשְׁדִּית מְלֹאכֵי מְרוּמָא פִּמְקָמָהוֹן מִשְׁתַּקֵּן גַּפִּיהוֹן: וּבִזְמַן דְּהוּי רַעֲוָא
 קִדְמִיָּתָא לֹא־מַעֲמָא קַל דְּחִירָא לְעִבְדוּיָא נְבִיִּי יִשְׂרָאֵל הוּי קָלָא וּמִשְׁתַּעֵי

א וְהָיָה בַּחֲלוּתֵי שְׁנֵי לִזְמַן הָאֲשֶׁכָּה חִלְקֶיהָ כְּהֵנָּה רָבָא סְפָרָא¹
הָאוּרִיתָא בְּבֵית מִקְדָּשָׁא בְּעֶזְרָתָא תְּהוּת אֲרַלְמָא בְּפִלְגוּת לִילִיא בְּחָר
מַעֲלָנִי סִיתָרָא בְּיוֹמֵי יְאֻשִׁיהָ בְּרִי אֲמוֹן מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה
בְּחָפְזוֹ בְּחִמְשָׁה לִירָחָא אֲמִד נְבִיאָא וְאֵלָּא בְּגוֹ בְּנֵי גְלוּתָא עַל נָהָר כְּבָר
אֲתַפְּחוּ שְׂמִיא וְהָיִית בְּהִירוֹ נְבִרָאָה דְּשָׂרָת עָלֵי חִירוֹ דְּקָר שְׁכִינְתָּא
הָיִי: בְּחִמְשָׁא לִירָחָא וְהָיָה שְׂתָא חִמְיִיתָא לְגָלוּת מְלֵכָא יוֹדִינִין:²
מִחֻר הָיִית פְּתָגִם נְבִרָאָה מִן קִיָּי עִם הֶחָקָא בְּרִי בְּרִי כְּהֵנָּה בְּאֶרְעָא³
דְּיִשְׂרָאֵל תָּב חֲנִינִיּוֹת דְּאֲחֻמְלָל עֲפִידָא בְּמִדְיָנָת אֶרֶץ כְּסָדָאֵי עַל נָהָר כְּבָר
וְשָׂרָת עָלֵיהִי תָמָן רָחַב נְבִרָאָה מִן קִיָּי: וְהָיִיתָ דְּהָא רָחַב עָלֵיכֻרָא⁴
אֲתֵי מִן צִפּוֹרָא עָנָן רַב וְאִישֵׁתָא מִשְׁתַּלְּחָבָא דְּזִיזָא לִיהָ סָחֹר סָחֹר
וּמְזוֹ עֲנָא וּמְזוֹ עָלֵיכֻרָא כְּעִין חֲשִׁמְלָא מְזוֹ אִישֵׁתָא: וּמְזוֹרָה דְּמִוּת⁵
אֶרְבֶּע בְּרִין דְּרִין חֲזוּיָהוֹן דְּמִוּת אֲנִשָׁא לָחוֹן: דְּאֶרְבֶּעָה אֶפֶן לָחָדָא⁶
וְאֶרְבֶּעָה אֶפֶן לְכָל חֵד וְחֵד שְׁתַּת עֶסֶר אֶפֶן לְבִרְיָתָא דְּהָא מְנִין
אֶפֶי דְּאֶרְבֶּע בְּרִין שְׁתִּין וְאֶרְבֶּעָה אֶפֶן וְאֶרְבֶּעָה גְּפִין לָחָדָא וְאֶרְבֶּעָה
גְּפִין לְכָל חֵד וְחֵד שְׁתַּת עֶסֶר גְּפִין לְכָל אֶפֶס דְּאֶפֶס שְׁתִּין וְאֶרְבֶּעָה גְּפִין
לְבִרְיָתָא דְּהָא וְהָיִי מְנִין גְּפִיָּא דְּאֶרְבֶּע בְּרִין מִתָּן דְּחִמְשִׁין וְשְׁתַּת גְּפִין:⁷
דְּגִלְיָהוֹן רְגִלִין בְּיִזְנָן וְפִרְסָת רְגִלִיהוֹן כְּפִרְסָת רְגִלִין סְגִלְגִלִין וּמִזִּיעִין⁸
עֲלֵמָא בְּמִהְכָּהוֹן וּמְצַנְצֵן כְּעִין חֲשִׁשׁ מְצַלְחָב: וְיִידִין בְּיָדֵי אֲנִשָׁא עֲבִיד⁹
לָחוֹן מִתְּהוּת גְּפִיָּהוֹן עַל אֶרְבֶּעָה סְטִרִיָּהוֹן לְמַחְזֵי בָחוֹן גְּמִרִין דְּאִישָׁא
מִבְּנֵי כְּרוּבִיא מִתְּ[חֹת] רְקִיעָא דְּעַל דִּישִׁיָּהוֹן לְמִתָּן עַל חֲסִנֵי סְרִפָּא
לְמַחֲרָק עַל אַחֵר רָן[שׁ]רִיעָא לְאַפְּרָא[דָּא] [חֵי]רָא עֲבָרֵי מִימִיָּהוֹן דְּאֶפֶיָּהוֹן
דְּגִפִּיָּהוֹן שֹׁן לְאֹר[ב]עִיָּהוֹן: מְכֻכֵּן דְּהָא לְקִבִּיל דְּהָא גְּפִיָּהוֹן לָא⁹

21 u. s.); כִּדְחִי (16, 16; 22, 29 u. s.); טִי (11, 21 u. s.); שֶׁן (20, 30;); לְבִישׁ (9, 2, 3 u. s.); [ד]לְבִישׁ (ib. 11;); כִּבִּיר (1, 8, 10 bis;); עֲבִיר (40, 17; 41, 19;); שִׁיר, שִׁירִי (3, 23; 10, 18 u. s.); שִׁירִי (10, 4; 29, 3; 30, 9;). Merke יִשְׁרָן (39, 14)! — אִמְלִיחוֹן (11, 6;); אִמְלִי (10, 2;); מְלִי (24, 4;); עֵדָּא im Peal mit transit. (neb. intrans.) Bedeutung: (29, 19; 38, 12, 13 u. s.), im Aph. 11, 18 u. s.); צֵדָּא im Pael intrans. (6, 4; 19, 7 u. s.); neb. Peal (4, 17; 6, 6 u. s.); שִׁלַּח im Pael (5, 16, 17; 14, 19, dem hebr. Texte entsprechend;), Aph. (14, 13 = וְשִׁלַּחְתִּי; 28, 23 = וְשִׁלַּחְתִּי;), Peal שִׁלְחִי (14, 21 = שִׁלַּחְתִּי).

Zum Schluss sei noch auf folgende Erscheinungen hingewiesen: אִרְדֵּינִשְׁתָּא (oft;); יִרְדֵּינִשְׁתָּא (32, 6;); יִרְשִׁלֵּם (häufig;); פִּירְעֵנִי (oft;); בִּירְחָא (41, 5 bis;); sonst aspirirt בִּירְחִין (11, 3; 28, 26;); בִּירִי (ib. 16; 26, 12;); בִּירְךְ (16, 41;); בִּירְחָא (33, 30; 45, 4;); לְבִירְחָא (23, 47;); einmal בִּירְחִין (7, 24;); עִירְכָּא (1, 14;); לְעִירְכָּא (41, 7;); sonst ohne Dagesch יִירְחָא (25, 4; ib. 10; 36, 2; ib. 3;); sonst aspirirt. יִירְחִי (12, 14; 47, 17; 48, 8 bis, 16, 24;); יִירְחִי (30, 16); יִירְחִי (40, 23;); בִּצְרוֹר (25, 6, 15; 36, 5;). Das sehr häufige מִרְגָּם immer richtig mit ג, nie א.

וְרָגַל (29, 11;); לִפְנֵי (1, 12, 23; 41, 16; 45, 6;); כִּפְּתִי (41, 22). Dagegen bleibt das Schewa einer Gutturalis im gleichen Falle erhalten. Aber auch hier finden sich Ausnahmen, wie: אָרִי (29, 18;); רִאשֹׁנִי (2, 1;); אֵלֶּם (34, 24;); לֹא־רָעוֹן (36, 24;); רָחוֹם (8, 1; 20, 1; 29, 17;); רָחוֹם (27, 34;); לָחֶם (9, 9; 16, 13; 27, 25 u. s., überall mit dageschirtem ך ausgenommen bei לָחֶם¹ 9, 9 und 47, 10;); רָחוֹם (21, 15;); רָחוֹם (25, 6;); רָחוֹם (35, 15;); רָחוֹם (16, 16; 22, 29;); רָחוֹם (45, 14;); עָבַד (18, 21, 24;); עָבַד (20, 22;); עָבַד (27, 25). —

Merke die Setzung des Schewa im Plur. und Nichtsetzung desselben im Sing. bei folgenden Substantiven mediae gutturalis:

בָּלֶם (16, 32;); בָּלֶם (30, 16; 39, 27;); בָּלֶם (16, 5;); נִרְדָּם (29, 3;); נִרְדָּם (30, 12;); Vgl. רָחוֹם (13, 5) gegenüber לֹא־רָעוֹן (28, 25; 34, 13, 27 u. s.). בָּלֶם (7, 18; 8, 17;); בָּלֶם (23, 29;); רָחוֹם (28, 2 bis, 6, 9; 30, 13;); לָחֶם (44, 3;); מִלְחָמָה (18, 7, 16;); חָלָם (47, 5 bis, 6, 7, 9 bis, 12) חָלָם (ib. 5), doch s. רָחוֹם (1, 27, 22; 28, 4) neben רָחוֹם (16, 17;); רָחוֹם (1, 20 bis) רָחוֹם (20, 41; 43, 27). (Zu beachten, dass das Fehlen eines Zeichens wie — (Schwa mob.) oder Dagesch kein so positives Zeugnis ablegt wie das Setzen. B. hebt nicht auf, dass רָחוֹם (= רָחוֹם; mit weichem ך) richtig ist. Namentlich das Dagesch fehlt oft, wo es stehn sollte. Nöldeke.)

Die Verba mediae gutturalis sind immer mit Schewa versehen, wie:

יָחַדְלָן (7, 27;); יָחַדְלָן (26, 18;); יָחַדְלָן (23, 49;); מִרְדָּם (33, 10;); מִרְדָּם (24, 23;); מִרְדָּם (14, 22;); יָחַדְלָן (ib. 23;); יָחַדְלָן (9, 5;); יָחַדְלָן (43, 9;); יָחַדְלָן (8, 3). —

Beachte das Schwanken im Setzen des Schewa nach ך interrog.

¹ Diese Ausnahmen sind die Regel. Unsere Hs. aspirirt nämlich in der Regel den zweiten Radikal eines mit Schwa mobile anlautenden Wortes, dem ein proklitisches Wörtchen vorgesetzt ist. Es kommen aber auch sonst nicht wenige Abweichungen vor.

(ib. 41; קרִב־נָחַ (ib. ib.; 43, 27; קרִב־נָחַ (40, 43; קרִב־נָחַ (43, 26;); קרִב־נָחַ (44, 7, 28). —

Beachte das unter dem Einflusse des Hebräischen mit ־ vocalisirte ו in וְשֶׁךְ (27, 13). Waw copul. erhält sonst vor ב מ ב den Vocal u. —

Voller Vocal und Schewa:

אָלוֹ (3, 6; 14, 5;); אָלוֹ (כֹּ) (28, 13;); אָלוֹ (אֶ) (16, 27;); אָלוֹ (ib. 47;); אָרְחוֹן (25, 9;); אָרְחוֹן (28, 25; 34, 13, 27 u. s.); אָרְחוֹן (כֹּ) (36, 24;); אָרְחוֹן (בֶּ) (17, 5, 6 bis 8; 19, 10;); אָרְחוֹן (כֹּ) (19, 13;); אָרְחוֹן (21, 19 bis); אָרְחוֹן (5, 1; 26, 15; 30, 24; 38, 21;); אָרְחוֹן (כֹּ) (47, 11;); אָרְחוֹן (כֹּ) (16, 4;); אָרְחוֹן (כֹּ) (34, 3;); אָרְחוֹן (כֹּ) (27, 18; 44, 17;); אָרְחוֹן (כֹּ) (16, 40;); אָרְחוֹן (כֹּ) (23, 47;);¹ אָרְחוֹן (22, 14;); אָרְחוֹן (2, 10; 30, 3;); אָרְחוֹן (כֹּ) (16, 20; 23, 37;); אָרְחוֹן (כֹּ) (16, 3; 33, 12;); אָרְחוֹן (כֹּ) (18, 24, 26 u. s.); אָרְחוֹן (כֹּ) (18, 22;); אָרְחוֹן (כֹּ) (16, 20;); אָרְחוֹן (כֹּ) (23, 43;); אָרְחוֹן (כֹּ) (ib. 27;); אָרְחוֹן (כֹּ) (ib. 19;); אָרְחוֹן (כֹּ) (16, 22, 33, 34 u. s.); אָרְחוֹן (כֹּ) (43, 9;); אָרְחוֹן (כֹּ) (8, 11;); אָרְחוֹן (כֹּ) (ib. ib.). Ferner אָרְחוֹן (39, 7;); אָרְחוֹן (22, 8;); אָרְחוֹן (20, 13, 16, 21; 23, 38;); אָרְחוֹן (כֹּ) (16, 25;); אָרְחוֹן (כֹּ) (13, 19; 36, 22;); אָרְחוֹן (כֹּ) (7, 22; 20, 24; 36, 20; 39, 25;); אָרְחוֹן (כֹּ) (11, 1;); neben häufigem patachirtem א, wie: (8, 14, 16 u. s.);² אָרְחוֹן (34, 13;); sonst אָ.

Das fragende ה vor א: אָרְחוֹן (38, 17) neben אָרְחוֹן (18, 25, 29). —

Unter den Verba primae gutturalis wird nur bei עבר immer und ווא in der 1. Person der feste Silbenschluss nach dem Praefix aufgelöst, doch s. אָרְחוֹן (14, 11; 34, 24; 37, 23;); אָרְחוֹן (45, 17;); אָרְחוֹן (46, 12;). S. auch אָרְחוֹן (כֹּ) (5, 1;); אָרְחוֹן (14, 15;); אָרְחוֹן (48, 14;); אָרְחוֹן (20, 31) neben אָרְחוֹן (כֹּ) (20, 26;); אָרְחוֹן (23, 37). —

Das Schewa einer Nichtgutturalis verschwindet nach ב כ ל ו ב und ו. Dieselbe Regel gilt für Chateph Kamez. Doch s.

¹ Vgl. אָרְחוֹן (1, 16, 26; 10, 1, 9;); אָרְחוֹן (47, 3;); אָרְחוֹן (1, 1, 24 u. oft).

² Vgl. אָרְחוֹן (22, 7;); אָרְחוֹן (16, 8;); אָרְחוֹן (29, 3, 9;); אָרְחוֹן (23, 4;); אָרְחוֹן (23, 80). Beachte ferner אָרְחוֹן (28, 24). — אָרְחוֹן (34, 28; 39, 26) wird wohl ו"ו sein. —

sonst, aber auch v. d. andern sind Spuren im Aram. (Neusyrv.) nachweisbar. Nöldeke).

Sonstige Beispiele:

für a:

מִשְׁכָּנִי (27, 24; מִשְׁכָּנִי (20, 44; מִשְׁכָּנִי (16, 16; מִשְׁכָּנִי (27, 6; מִשְׁכָּנִי (28, 13; מִשְׁכָּנִי (6, 13; מִשְׁכָּנִי (4, 14; מִשְׁכָּנִי (1, 7; מִשְׁכָּנִי (1, 9, 11; מִשְׁכָּנִי (27, 24 bis; מִשְׁכָּנִי (41, 5; 43, 17; מִשְׁכָּנִי (7, 13);

für u:

מִשְׁכָּנִי (27, 18; מִשְׁכָּנִי (36, 38; מִשְׁכָּנִי (27, 24; מִשְׁכָּנִי (9, 1; 44, 11; מִשְׁכָּנִי (17, 22; מִשְׁכָּנִי (6, 13; 20, 28; 34, 6; מִשְׁכָּנִי (28, 14; מִשְׁכָּנִי (16, 13 u. s.); מִשְׁכָּנִי (5, 16; 28, 13; מִשְׁכָּנִי (1, 7; מִשְׁכָּנִי (16, 26; מִשְׁכָּנִי (46, 22; מִשְׁכָּנִי (28, 13). (Die beiden Formen gehören kaum zum Afel; das Zeichen für „u“ ist wohl ein wenig zu weit gegen das „a“ hin gerückt, gehört aber über den 1. Radikal also: מִשְׁכָּנִי. Landauer). — גִּבְרִיָּה (häufig), גִּבְרִיָּה (1, 8, 13; גִּבְרִיָּה (15, 2, 6; 17, 7); werden mit u gesprochen. —

Beachte den Unterschied zwischen אֲרִיָּה und אֲרִיָּה (24, 3; S. auch אֲרִיָּה (33, 10; אֲרִיָּה (13, 10; 36, 3; 45, 22;) während Waw copul. in der Regel vor einer guttur. mit Schewa Patach erhält. —

o und u:

אֲרִיָּה (41, 24; אֲרִיָּה (12, 8; אֲרִיָּה (19, 12; אֲרִיָּה (40, 40; אֲרִיָּה (42, 14; 44, 19;); אֲרִיָּה (22, 26;); (S. die Stellen oben);¹ אֲרִיָּה (1, 8; 10, 7; אֲרִיָּה (10, 2;); אֲרִיָּה (33, 24; אֲרִיָּה (5, 14 u. oft); אֲרִיָּה (26, 20;); neben אֲרִיָּה (13, 4 u. s.); אֲרִיָּה (34, 15, 25; 39, 6;); אֲרִיָּה (29, 7;); אֲרִיָּה (34, 27 u. s.) neben אֲרִיָּה (28, 26 bis u. s.); אֲרִיָּה (oft) neben אֲרִיָּה (43, 13) und אֲרִיָּה (41, 7;); אֲרִיָּה (6, 13 u. s.); אֲרִיָּה (20, 28;); אֲרִיָּה (ib. 40;); אֲרִיָּה

¹ Auffallend ist אֲרִיָּה (44, 30 dreimal; (neben sonstigem אֲרִיָּה)² S. אֲרִיָּה (39, 15; 42, 11 u. oft).

² S. אֲרִיָּה (8, 14; 12, 14; 36, 25 bis, 29; 43, 11; 44, 5, 14, 30; 48, 19) neben häufigerem אֲרִיָּה, einmal אֲרִיָּה (29, 5). —

(16, 7;) שִׁבְרָהּ [י] (ib. 35;) שִׁבְרִי (22, 30;) שִׁבְרִיָּהוּ (1, 16; u. s.); שִׁבְרִיָּהוּ (6, 6 u. s.); שִׁבְרָהּ (8, 12;) שִׁבְרִי (13, 5 u. s.); שִׁבְרִי [י] (16, 30, 44, 45;) שִׁבְרִי (24, 14;). (Schwerlich wirkliche Länge, s. oben. Nöldeke.) Ferner: שִׁבְרִי (27, 2; 28, 12; 32, 2;) שִׁבְרִי (19, 1).¹

Die 2 Pers. m. plur. Perf. der Verba tertiae Jod auf tön:
שִׁבְרִיָּהוּ [י] (16, 5, 7; 22, 19;) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (16, 7;) שִׁבְרִיָּהוּ (34, 4);
auf tün:

שִׁבְרִיָּהוּ (11, 6; 35, 13;) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (11 6;) (Die Form halte ich schon deshalb für fehlerhaft, weil auch hebr. die abgeleitete Conjugat. steht, nicht Qal. Für alle anderen Fälle bestätigt sich also die Regel: „nur“ Peal tön. Landauer) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (ib. 7;) שִׁבְרִיָּהוּ (13, 7, 8, 14;) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (21, 35) שִׁבְרִיָּהוּ (34, 4;) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (36, 22;) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (44, 8).

Neben der in der 2 und 3 Pers. m. pl. Imperf. dieser Verba häufigen Endung ōn findet sich: יִשְׁכֹּן (47, 11, im Targ. Zak., im hebr. Texte Tiphcha).

Andere Beispiele für ū statt ō sind:

יִשְׁכֹּן (24, 17, Silluk;) יִשְׁכֹּן (7, 26, Mun.) יִשְׁכֹּן (47, 12, Mun.) אֶצְמִיד (33, 16, Zak.) וְשָׁכַב (31, 18, Paschta).

a und u:

שִׁבְרִיָּהוּ [י] (32, 2) neben שִׁבְרִיָּהוּ (17, 23;) שִׁבְרִיָּהוּ (24, 5, 10 u. s.).

Ferner der erste Radical im Partic. pass. der abgel. Formen:

שִׁבְרִיָּהוּ [י] (16, 7;) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (ib. 4;) שִׁבְרִיָּהוּ (48, 20;) שִׁבְרִיָּהוּ (40, 47 u. s.) שִׁבְרִיָּהוּ (41, 21;) שִׁבְרִיָּהוּ (42, 3;) שִׁבְרִיָּהוּ (ib. 6;) שִׁבְרִיָּהוּ (34, 29;) שִׁבְרִיָּהוּ (16, 22, 39; 23, 29;) שִׁבְרִיָּהוּ (24, 14;) שִׁבְרִיָּהוּ (36, 19;) שִׁבְרִיָּהוּ (27, 3;) שִׁבְרִיָּהוּ [י] (28, 12;) שִׁבְרִיָּהוּ (41, 8;) שִׁבְרִיָּהוּ (16, 7;) שִׁבְרִיָּהוּ (ib. 4). (Dies sind 2 verschiedene Bildungen, deren eine der arab. مُعْلَل, deren andre dem hebr. קָשָׁל entspricht. Die erstere herrscht im Syr. u.

¹ Vgl. שִׁבְרִי (3, 24; 8, 9; 10, 2) neben שִׁבְרִיָּהוּ (6, 12; 44, 2, 3; 46, 2, 8, 10). S. auch שִׁבְרִי (17, 2;) שִׁבְרִיָּהוּ (32, 19;) שִׁבְרִי (3, 23) neb. שִׁבְרִיָּהוּ (5, 4 u. s.).

Zere und Chirek:

נְבִי־לֶחֶד (29, 5; 32, 4; 39, 5;) נְבִי־לֶא (4, 14; 44, 31;) נְבִי־לֶחֶד (39, 4;) חֲשׁוֹכֶכֶן (13, 20;) ¹ לֶאֱלֶכֶן (16, 55).¹ Ferner אֶחָדִי (7, 24 Paschta; 11, 8 Mun.; 13, 13; 14, 17; Tiphcha;) אֶחָדִי (21, 32; 33, 2 Mercha;) אֶקִים (29, 21;) אֶקִים (34, 23, Kadma; ib. 29 Mercha;) אֶקִים (26, 8 Mercha;) אֶרִיב (16, 53, Paschta; 18, 7, Zak. kat., 8 Mun., 12 Athn.; 29, 14 Paschta; 39, 27 Mahp.; 44, 1, Mun.) אֶרִיב (21, 35 Tiphcha; 29, 14 Mahp.; 33, 15 Mahp.; 34, 16 Zak. kat.; 39, 25 Paschta;) ² אֶרִיב (35, 7 Sill.); קֶרִיב (7, 7, Tebir;) קֶרִיב (ib. 12, Mun.) ³ שָׂרִי (3, 23, Zak.) שָׂרִי (10, 18; 28, 13; Reb.) מִירָה (11, 13, Athn.) מִירָה (24, 18 Mercha;) נָסִיב (10, 7 Paschta; ib. Tiphcha; 17, 5 Paschta; 18, 8 Zak. kat.; ib. 13 Tiphcha; ib. 16 Zak. kat.) נָסִיב (17, 4 Athn.).

ō und ū:

גֹּב (26, 20 bis; 31, 14 u. s.) גֹּב (32, 23, 24, 29;) שֹׁם (24, 2;) שֹׁם (47, 22) neb. גִּזְרָא (ib. 23 u. s.) גִּזְרָא (16, 14; 23, 10; 39, 13;) מִזְרָא (5, 12, 17 u. s.) מִזְרָא (24, 16 Athnach.) גִּבְנִי (5, 7; 11, 12;) גִּבְנִי (24, 16 Athnach.) גִּבְנִי (20, 25;) גִּבְנִי (1, 16; 2, 6 u. s.) גִּבְנִי (20, 25;) גִּבְנִי (1, 16; 2, 6 u. s.)

¹ Diese und לֶאֱלֶכֶן (16, 57 bis) sind die einzigen Beispiele für die Femininformen der suffigierten Personalpronomina der 2 und 3 Pers. Plur. —

² Vgl. אֶחָדִי (16, 42 Zak. kat.; 22, 15 Mercha; ib. 20, Mercha). Aber immer אֶרִיב (8, 14 u. s., überall Munach). S. auch אֶרֶסֶסֶן (16, 4, Mun.) אֶרִיב (19, 7 Athn.) אֶרֶסֶסֶן (33, 13 Mercha;) אֶרֶסֶסֶן (6, 12 Zakeph; 7, 15, Zak.) אֶרֶסֶסֶן (45, 21 Sill.) אֶרֶסֶסֶן (36, 11 Kadma); ⁴ אֶרֶסֶסֶן (24, 25, Mahp.) אֶרֶסֶסֶן (36, 9 Munach). Ferner beachte das Perf. עָנִי (22, 11) neb. אֶנִי (18, 7, 12, 16;) מְנִי (31, 4;), die Imperativi מְנִי (4, 2;) מְנִי (10, 2;) מְנִי (24, 4;) מְנִי (12, 3) neben אֶנִי (16, 2 u. s.) עָנִי (43, 10;) עָנִי (40, 4; 44, 5;) עָנִי (4, 15 u. s.). S. auch אֶרֶסֶסֶן (3, 4, 11 Masc.; 37, 9 Fem.) אֶרֶסֶסֶן (21, 21, Fem.).

³ Vgl. עָרִיב (16, 3;) עָרִיב (20, 12).

⁴ Zum Jod vgl. אֶרֶסֶסֶן (35, 11; 36, 9) neben אֶרֶסֶסֶן (ib. 11;) אֶרֶסֶסֶן (21, 17;) אֶרֶסֶסֶן (30, 2;) אֶרֶסֶסֶן (27, 32). —

36, 37;)¹ אָרָר (33, 6); דָּאָרְרִיחַן, דָּאָרְרִיחַן (21, 29; בְּרִיחַ (16, 52; בְּרִיחַ (36, 32; אֶחָדְנָשׁוּ (21, 17; 38, 12; 39, 17; אֶחָדְנָשׁוּ (19, 8; 38, 7); מֶרֶדְ (2, 3; 20, 25, 38) neben מֶרֶדְ (17, 15;).²

Ferner: גִּלְגָּל (1, 15, 16 bis; גִּלְגָּלָא (ib. u. s.) גִּלְגָּל (10, 2; גִּלְגָּל (ib. 6 bis; גִּלְגָּלָא (3, 13;); גִּלְגָּלָא (19, 13 u. oft; גִּלְגָּל (6, 14;); גִּלְגָּל (20, 35;); מְקַדְשָׁא (1, 1; 8, 14, 16;); מְקַדְשִׁין (21, 7;); מְקַדְשִׁין (7, 24;); מְקַדְשִׁין (8, 6 u. s.); מְקַדְשִׁין (24, 25;); מְקַדְשִׁין (44, 16;); חֲרִירִין (13, 3;); חֲרִירִין (38, 10;); חֲרִירָא (25, 3; 26, 20;); חֲרִירָא (7, 20 u. s.); חֲרִירָא (36, 2;); חֲרִירָא (12, 7, 12; 31, 15;); חֲרִירָא (41, 2 = חֲרִירָא); חֲרִירָא (12, 6;); חֲרִירָא (12, 22, 23 u. s.); חֲרִירָא (14, 8;); חֲרִירָא (21, 5;); חֲרִירָא (40, 1; 48, 8, 9) neben häufigem חֲרִירָא (16, 9;); חֲרִירָא (ib. 5;); חֲרִירָא (ib. 6;); חֲרִירָא (ib. 22;); חֲרִירָא (46, 14;); חֲרִירָא (16, 45) כֹּם (26, 20; 39, 14;); חֲרִירָא (24, 1).

Unter den vorkommenden Verba primae gutturalis hat das Praefix im Infin. und Imperf. Pathach nur bei חָסַר (7, 24; 36, 12;); חָסַר (4, 17;); חָסַר (12, 12;); עָבַר (1, 14 u. oft). Chirek hat: חָרָא (1, 3 u. oft;);⁴ חָרָא (35, 14;); חָרָא (1, 14, 27 u. oft;); חָרָא (2, 57 u. s.); חָרָא (30, 21;); חָרָא (7, 18 u. s.); עָבַר (2, 10; 29, 11 bis; 47, 5;); עָרָא (5, 17 u. oft;); עָרָא (21, 12;); עָקַר (17, 9). —

Die Partikeln בְּכִלּוּ und יִּ erhalten Patach vor einer gutturalis mit Schewa. Eine Ausnahme mit Chirek bietet בְּחָרָא (5, 15; 16, 38).⁵ —

¹ Vgl. das hebr. Textwort אָרָר an diesen Stellen.

² Vgl. אֶחָדְנָשׁוּ (32, 22, 23, 24; 39, 23). Beachte auch אֶחָדְנָשׁוּ (28, 3).

³ Beachte den Impt. חֲרִירִין (8, 8; 12, 5;), während sonst ר als dritter Rad., wie die Gutturalen, ֹ in a verwandelt. Vgl. חֲרִירִין (26, 8) neb. חֲרִירִין (4, 2).

⁴ חָרָא hat in der 1 Pers. den Vocal a. Bei den folgenden Verba kommt sie nicht vor. Zu beachten ist die Form חֲרִירִין (41, 6).

⁵ Andere Ausnahmen mit u. s. unten.

Unter dem Einflusse des Satztones ist *ä* in *ā* umgewandelt:
 וְיָבֹשׁ [י] (20, 6 Zakeph kat.) gegenüber וְיָבֹשׁ [ב] (3, 3 Mercha;)
 וְיָבֹשׁ [ב] (16, 13 Tebir; וְיָבֹשׁ [י] (16, 19 Paschta; 27, 17 Mahp.);
 doch s. וְיָבֹשׁ [י] (20, 15 bei Zak. kat.); hingegen חֵלֶב (20, 6, 15,
 bei Paschta; וְיָבֹשׁ (17, 10, Zak. kat.); doch וְיָבֹשׁ (ib. Ende
 des Verses, im hebr. Texte nicht vertreten; וְיָבֹשׁ [ב] (12, 17, im
 Targ. Zak., im hebr. Texte Athnach) gegenüber וְיָבֹשׁ [ב] (20, 34
 Mahp.); וְיָבֹשׁ (21, 19 Mun.), doch auch bei Athn. וְיָבֹשׁ [ב] (ib.)
 und bei Kadma וְיָבֹשׁ [ב] (20, 33); לְמִיחָה (11, 15 Silluk; מִיחָה
 (32, 15, Zak.); מִיחָה (ib., 18 Sill.); מִיחָה (12, 28, Athnach;)
 מִיחָה (16, 5 u. oft, bei Sill.); קָרָה (3, 17 u. s. häufig, Ende
 des Verses; 8, 1; 44, 13 bei Zak.) doch s. קָרָה (16, 50, bei
 Athnach), קָרָה (23, 18 Athn.); קָרָה (16, 32) ist im hebr.
 Texte nicht vertreten; וְיָבֹשׁ (38, 2, Ath.; ib. 3 u. 39, 1, Sill.)
 gegenüber וְיָבֹשׁ (27, 13 bei Paschta).

Von den Nomina auf *ān* verkürzen den Vocal im status
 constr.:

וְיָבֹשׁ [ב] (13, 16), abs. וְיָבֹשׁ (2, 5, 7 u. s.); וְיָבֹשׁ (16, 6;
 25, 10; מִיחָה (4, 4, 5, 9; abs. מִיחָה [ב] (12, 16; סִטְרוֹן (21, 34;)
 מִיחָה (11, 21 u. s.); abs. מִיחָה [ב] (16, 20; מִיחָה (16, 7; abs.
 מִיחָה (29, 21);

hingegen steht *ā* im constr.:

וְיָבֹשׁ (15, 2, 6; וְיָבֹשׁ (16, 8) neben abs. וְיָבֹשׁ (1, 1, 25; 36, 38;)
 וְיָבֹשׁ (42, 12; וְיָבֹשׁ (7, 7, 12 u. s.).

a (*ä*) und *i*¹.

וְיָבֹשׁ (14, 3; 20, 31; וְיָבֹשׁ (ib.);² וְיָבֹשׁ (20, 3;

וְיָבֹשׁ (1, 19, 20, 21; 10, 17; וְיָבֹשׁ (10, 15, 19). — Es sei hier auf-
 merksam gemacht auf die nach Analogie der Verba mediae Waw mit
 Kamez vocalisirte 3 Person Sing. und Pl. m. des Verbum gem. וְיָבֹשׁ (9, 2;
 23, 4 bis u. s.) neben וְיָבֹשׁ (16, 57 u. s.); וְיָבֹשׁ (5, 6 u. s.).

¹ — — und — — !

² Zu *a* in der zweiten Stammsilbe statt *ē* vgl. וְיָבֹשׁ [ב] (12, 13
 u. s.); וְיָבֹשׁ [ב] (32, 3); וְיָבֹשׁ (49, 4, 8); וְיָבֹשׁ (24, 6); וְיָבֹשׁ
 (47, 14). S. auch וְיָבֹשׁ (7, 25); וְיָבֹשׁ (3, 14) neben וְיָבֹשׁ (16, 13;)
 וְיָבֹשׁ [ב] (27, 25; וְיָבֹשׁ (9, 9; 47, 5) und beachte וְיָבֹשׁ (28, 14).

(Auch Formen wie זִבְרִי , זִבְרִי etc. gehören eigentlich hierher, denn sie sind ganz = עֶבְרִי . Nöldeke).

Die Doppelschreibung in: אֶרְאֶה (39, 6;) neb. אֶרְאֶה (26, 18; 27, 35).

b) In der Vocalisation:

ā und ǣ:

(26, 1; [ב] חָרָא עֲסִי; דָּרַע neben mehrfachem [ו] רָדַע (20, 33); 30, 20; 31, 1; חָרָא עֲסִי (40, 49; 41, 6); [ב] חָרָא עֲסִי (32, 17); neben עֲסִי חָרָא [ב] (32, 1; 33, 21 u. s.); עָב (9, 6); Plur. עֲבָא (ib.); עָבִי (8, 1, 11, 12 u. s.); חָרָא (40, 7, 12, 13); חָרִי (40, 10); חָרִי (ib. 21, 29, 33, 36); neben חָרִי (ib. 7, 12, 16); מָסַךְ (16, 10); [ו] מְסַכֵּךְ (24, 17); [ו] מְסַכֵּיךְ (24, 23); [ב] מְעַלְלָא (8, 3, 5, 14 u. oft); Plur. [ב] מְעַלְלִי (44, 5); [ב] מְעַלְלִיךְ (42, 12); אֲמַשֵּׁר [ו] מְעַלְלִיךְ (48, 11);¹ אֲמַשֵּׁר (8, 2 bis; 28, 13; 47, 5); אֲמַשֵּׁר (1, 27); als Subst.: אֲמַשֵּׁר, als Adv.: אֲמַשֵּׁר.

Ferner: מִנְהֵיזֵן (7, 16) neben מִנְהֵיזֵן [י] (24, 23;); מִנְהֵיזֵן (4, 13;); מִנְהֵיזֵן (ib. 14; 22, 26;); יִנְהֵיזֵן (43, 7;); אִנְהֵיזֵן (14, 5;); אִנְהֵיזֵן [י] (20, 43;); אִנְהֵיזֵן (22, 4 u. s.); אִנְהֵיזֵן (23, 7;); יִנְהֵיזֵן (14, 11 u. s.); חִנְהֵיזֵן (20, 7, 18;); מִנְהֵיזֵן (ib. 30, 31) neben אִנְהֵיזֵן [י] (44, 25;); aber das Perf. Paël hat immer אִנְהֵיזֵן, wie: אִנְהֵיזֵן (18, 6, 15; 22, 11;); אִנְהֵיזֵן (5, 11;); אִנְהֵיזֵן [י] (20, 26;); אִנְהֵיזֵן (33, 26;); אִנְהֵיזֵן (9, 7 u. s.); אִנְהֵיזֵן (36, 18;).²

¹ Vgl. מִזְבֵּנָה [ו'] (7, 12, 13; מִזְבֵּנָה (33, 6 bis) (neben מִזְבֵּהָ [ל] (ib. 2;)) מִזְבֵּנָה [ל] (40, 40; aber מִזְבֵּנִי (44, 5; 48, 30; מִזְבֵּנִי [ו'] (42, 11; מִזְבֵּנִי [ו'] (43, 11). Merke עָלָה (46, 15).

² 8. מִזְנוֹי (26, 15 u. s.) neben יִשְׁלִיחוּן (12, 16). Vgl. דִּרְרִי (8, 12 u. s.); דִּרְחִין (43, 9); מִדְּחִין (4, 14); דִּרְחִמוֹן (9, 5); דִּרְחִמֹּן (14, 22); דִּרְחִימוֹן (ib. 23); בְּנֵי־מִלְחָמָה (16, 54); אֲחֵרֵי־חַמִּי (31, 18); מִדְּרִישׁ (21, 28). Dagegen wird אָ vor zu verdoppelndem ר immer zu ā gedehnt. Dasselbe geschieht bei מִזְנוֹי (23, 24; 26, 8; 38, 4, 5); מִזְנוֹי (21, 21); מִזְנוֹה (23, 40); יִמְיוֹ (24, 10); אֲחֵרֵי־חַמִּי (38, 21); מִזְרִיחַ (8, 10; 23, 14). Beachte auch מִזְנוֹי (13, 18); מִמְּחִין (ib. 19); מִרְמֵם (16, 8; 20, 33; 24, 7); אֲחֵרֵי־חַמִּי (35, 5); אֲחֵרֵי־חַמִּי (38, 4; 39, 2); אֲחֵרֵי־חַמִּי (16, 50); אֲחֵרֵי־חַמִּי (29, 15); אֲחֵרֵי־חַמִּי (35, 13); אֲחֵרֵי־חַמִּי (36, 3) neben אֲחֵרֵי־חַמִּי (5, 15; 16, 68); אֲחֵרֵי־חַמִּי (ib. 56); יִדְרִיחוּן (81, 14); יִדְרִיחוּן (7, 13);

בגלוי (39, 3) neben ובגלוי (ib. 9;); בגלוי (21, 26;); בגלוי (23, 22) neben בגלוי (24, 8;); דוד (17, 22; 34, 23;); (18, 5;); neben וזי (13, 22 u. oft;); דיבוליא (18, 8, 13, 17; 22, 12;); דיבוליא (24, 21) neben דיבוליא (ib. 25;); לחיך (3, 23;); ליטשן (33, 24;); ליטשן (36, 11;); ליטשן (40, 4;); ליטשן (3, 6; 36, 3;); מיטשן (3, 26;); מיטשן (47, 12) neben מיטשן gleich darauf u. s.; ספירון (32, 13;); ספירון (40, 7 bis, 7) neben ספירון (41, 16 bis;); ספירון (43, 8;); ספירון (ib.;); ספירון (21, 26;); ספירון (41, 24;); ספירון (45, 13).¹

Die Doppeltsetzung des Vocalbuchstaben י findet sich in ייבן neben ייבן, קיבן neben קיבן (8, 1;); neben mehrfachem ייבן. Auch das betreffende Ithpaal bald mit יי bald mit י. —

Die Plenarschreibung mit י kommt vor in: ייבן (46, 16) ייבן (21, 36); ייבן (22, 13) neben ייבן (ib. 7, 12;); ייבן (27, 6;); ייבן (42, 2;); ייבן (ib. 7) neben ייבן (41, 2, 4, 12;); ייבן (ib. 13 bis;); ייבן (30, 4;); ייבן (S. die Stellen oben;); ייבן (38, 22;); ייבן (S. die Stellen oben;); ייבן (42, 20; 44, 23; 46, 1; 48, 15;); ייבן (2, 7) ייבן (16, 56, 63;); ייבן (24, 27;); ייבן (33, 22 bis;); ייבן (35, 13;); ייבן (22, 10) neben ייבן (36, 17;); ייבן (39, 18) neben ייבן (23, 12, 23;); ייבן (16, 7;); ייבן (17, 23;); ייבן (24, 5, 10;); ייבן (19, 11;); ייבן (29, 7;); ייבן (30, 5;); ייבן (27, 18) neben ייבן (ib. 27;); ייבן (28, 13;); ייבן (13, 21;); ייבן (17, 4) neben häufigem ייבן (16, 16) neben ייבן (13, 18;); ייבן (28, 13) neben ייבן (27, 9, 29;); ייבן (8, 11;); ייבן (ib. ib.); ייבן (42, 13;); ייבן (ib.) neben ייבן (ib. u. s.); ייבן (19, 9;); ייבן (27, 11;); ייבן (16, 49;); ייבן (17, 9) neben ייבן (17, 6;); ייבן (17, 7, 9;); ייבן (27, 5;);

¹ S. ייבן (11, 16) neben sonstigem ייבן; ייבן (29, 21;); ייבן (28, 40;); ייבן (4, 8) ייבן (40, 44; 47, 1;); neben ייבן (40, 18, 44 u. s.); ייבן (8, 3) neben ייבן (ib. 5). — In der Schreibung des י vor dem betreffenden Nun des Suff. herrscht auch Inconsequenz. —

² S. dagegen ייבן (43, 13) [neben häufigem ייבן]; ייבן (24, 23).

(24, 1; מעטר (45, 11; מעשרא (45, 14; סעיר (35, 2, 3, 7, 15; שער (25, 8)¹.

Andere Beispiele sind:

יִי, mit ל und Pronominalsuffixen verbunden: (11, 15, 16, 4 u. s. häufig;), (Ausnahme: דִּלִּית (17, 3; 22, 30); vor Nomina: (27, 19, 24 dreimal;), sonst häufig דִּי דא אַנא (37, 5, 12, 21) neben mehrfachem דאנא und דאנאן; ² דאנאן (7, 12;), דאנא (23, 21, 49;), דאנאן (21, 29;), דאנאן (23, 48, 49;), דאנאן (16, 27 u. s.); דאנא (16, 58 u. s.); דאנא (43, 19, 22, 25 u. s.); דאנאן (45, 15;), דאנאן (1, 6; 48, 17 viermal;), דאנאן (24, 11;), דאנאן (ib. 13) Plur. דאנאן (36, 17;), דאנאן (ib. 25, 29;), דאנאן (39, 24;).³ Ferner דאנאן (12, 16) neben דאנאן (11, 16 u. s.); דאנאן (38, 8;), und sonstigen Verba דאנא m. S. דאנאן (31, 12) neben דאנאן (19, 12;).⁴ (Das א ist in der 3. pl. pf. beigesetzt um die Aufeinanderfolge der Vokale i-u zu trennen. Wo das Jod keinen ganzen Vokal hat, wie vor dem Suff. דאנא, כא, unterblieb es. Landauer).

Die matres lectionis haben sich in nachstehenden Wörtern erhalten:

אבא (17, 9;), אבא (34, 27;), neben אבאן (36, 8;), אבא (47, 12;), אבא (40, 13;), אבא (ib. ib.); אבא (46, 13) neben אבא (ib. 15;), אבא, אבא, häufig, einmal אבא (38, 19;), אבא (41, 12, 13, 14 u. s.); אבא (24, 4; 32, 19;), אבא (29, 4;), אבא (19, 14 u. s.); אבא (32, 12, 21, 27, 32;), אבא (31, 7, 9;), אבא (32, 29, 30;), neben אבא (19, 11;), אבא (24, 10;)

¹ Aber immer דמסק (27, 18; 47, 16, 17, 18; 48, 1), dagegen כסדאי (11, 24; 16, 29; 23, 14, 16, 23).

² Vgl. אבא (12, 3) gegenüber אבא (18, 19). — Die verkürzte Form der Personalpronomina findet sich in אבא (16, 60;), אבא (33, 11;), אבא (36, 13;), אבא (ib.); אבא (17, 12).

³ Vgl. אבא (5, 17 u. oft;), aber im Pl. immer ... אבא (5, 16 u. s.); אבא (16, 4, 14, 20, 32, 34, 35; 19, 2, 10) neben אבא (11, 16;), אבא (16, 7).

⁴ Vgl. אבא (19, 9 bis) אבא (40, 4). — Die 2 Pers. Sing. Perf. hat häufiger die Endung אבא neben blosser אבא. —

8. e = Von Lagarde veranstaltete Collationirung des in einer Erfurter Bibelhandschrift enthaltenen Targums zu zwei Haftaras (Cap. 1 und 37) mit dem Reuchlin.

„Hebräische Handschriften in Erfurt“ Symmicta S. 138 ff.

9. L = Varianten des von Prof. Landauer mit dem Reuchlin. verglichenen Cod. Nürnberg v. J. 1291, welche Prof. Landauer die Güte hatte mir zur Verfügung zu stellen. Ihm hierfür zu danken ist mir eine angenehme Pflicht.

Rücksichtlich der Vocalisation konnte ich leider nur zwei von meinem hochgeschätzten Lehrer, Herrn Prof. Euting aus dem Nachlasse Schapiras in Jerusalem für die Strassburger Universitäts- und Landesbibliothek angekaufte Haftarahandschriften mit der superlinearen Vocalisation, welche ich mit E 1 und E 2 bezeichne, collationieren, u. z. zu Cap. 1, 16, 17, 18, 20, 22, 28, 29, 34, 36, 37, 38, 43, 44, 45, 46.

Beide Handschriften, von denen E 1 auf Pergament, E 2 auf Papier geschrieben ist, sind an vielen Stellen stark beschädigt. Ausserdem ist E 2 sehr nachlässig vocalisirt. —

Von den innerhalb der Handschrift vorkommenden Differenzen verzeichne ich folgende:

a) In der Orthographie:

חמשה (1, 2; 11, 1; 33, 21 u. s.); חמשה (1, 1; 8, 16; u. s.); שחא (4, 11; 2, 9 u. s.); שחח (1, 6; 46, 4, 6;); שבעא (39, 12;); שבעה (3, 15, 16; 30, 20 u. s. häufig); חוא (16, 49 bis; 21, 27; 43, 6;); מוחח (1, 3;); חוח (ib. 1, 3; 2, 10 u. oft.); קומא (17, 6; 31, 3;); קומח (13, 18; 32, 10;)¹.

Ferner variiren:

חסוך (13, 18;); חשוכין (ib. 20;); סקין (7, 18;); שקין (27, 31;); עשר (40, 11; 41, 2;); עשרין (11, 1;); neben häufigem עסר, עסרא, עסרין, עסריחא (29, 1; 33, 21;); עסריחא (29, 1;);

¹ aber durchgängig חלחח (14, 14, 16, 18 u. s.); gegenüber חלחח (5, 2 dreimal, 12;); [neben חלחח (45, 12; 46, 14;); vgl. רבחח (45, 12;)], auch immer ארבעח (1, 6 sechsmal, 8, 15, 17 u. oft.); dagegen ausnahmslos עסרא (20, 1; 24, 1 u. s.); מא (17, 12; 19, 2 u. s.); כמא (24, 18, 22 u. s.); למא (33, 11).

1. r = *Prophetæ chaldaice*. Paulus de Lagarde e fide codicis reuchliniani edidit. Lipsiae 1872. Der Codex ist im J. 1105 geschrieben.

Ich habe die in ihm häufig angewandten Vocalbuchstaben ך und die in Fällen, wo sie als Consonanten mit Kamez und Patach im Laute und nicht als matres lectionis gelten sollten doppelt gesetzten ך und ך׳ nur da berücksichtigt, wo sie auf eine andere Aussprache schliessen lassen. Andererseits sind derartige defectiv, bezw. nur mit einem ך oder ך׳ geschriebene Wörter, obwohl mit der Handschrift in Bezug auf die Consonanten übereinstimmend, als Varianten angegeben.

a bedeutet die erste Hand.

2. v = Veneta 1516.

3. B = Buxtorfs Bearbeitung vom J. 1618 nach der Londoner Polyglotte 1656.

Ich habe natürlich nur von den in ihr vorkommenden lexikalischen Varianten Notiz genommen. Buxtorf hat u. a. auch die in den biblischen Commentaren befindlichen Targumitate benutzt.

4. A = Varianten des Textes der Antwerpner Polyglotte nach der Vergleichung im 6ten Bande der Londoner Polyglotte. Ich habe sie nachgeprüft und die vorkommenden Druckfehler verbessert. C bedeutet Clarc, den Veranstalter dieser Vergleichung.

5. K = Kimchi in Veneta 1516.

6. Kb = Kimchi in dem in der Buxtorfschen Ausgabe 1618 am Schlusse des Buches Ez. abgedruckten Commentar zu Cap. 1 (מַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה). Diese Ausgabe stand mir nur kurze Zeit zu Gebote.

7. S = Raschi in der Warschauer Bibelausgabe 1865.

Raschi und Kimchi bedienen sich oft der targumischen Erklärungen. Letzterer bringt auch verschiedene Lesarten.

¹ Diese Schreibung, ein Ueberbleibsel aus der Zeit, in der noch die Texte unpunctirt waren, findet sich auch in unserer Hs. bei manchen Wörtern, welche ich unten verzeichne.

Ländern vernachlässigten synagogalen Brauche des Targumvortrages im Gottesdienste das Interesse an genauer Aussprache des Aramäischen festgehalten. In seinem Reisebuche unter dem Titel *אבן ספיר* weiss Jacob Safir von einem zehnjährigen Knaben zu erzählen, der in Jemen in seiner Gegenwart, neben dem Vorleser stehend, nach jedem hebräischen Verse die betreffende aramäische Uebersetzung lautrichtig hersagte.

Ob die superlineare Vocalisation, welche gewöhnlich „das babylonische System“ genannt wird, wirklich in Babylonien entstanden ist, darüber gehen die Meinungen auseinander. Es ist hier der Ort nicht, auf eine Untersuchung dieser und anderer diese Vocalisation betreffenden Fragen einzugehen. Ich will mich daher mit der diesbezüglichen Literaturangabe begnügen: Pinsker, *Einleitung in das babylonisch-hebräische Punctationssystem*. Wien, 1863; Merx, *Bemerkungen über die Vocalisation der Targume*. Berlin 1882; Berliner, *Targum Onkelos*, II S. 131 ff.; Margoliouth, *On the superlinear vocalisation* (*Transactions of the 9th Congress of Orientalists*, II, London 1893); Praetorius, *ZDMG*. Bd. 53, S. 183. —

Was nun die der vorliegenden Ausgabe zu Grunde gelegte Handschrift betrifft, so gehört sie der königlichen Bibliothek zu Berlin an. Sie ist von Steinschneider, Verzeichniss der hebräischen Handschriften der königl. Bibliothek (von 1878) unter Nr. 115 und von Praetorius in der Vorrede zu seiner Ausgabe des Targums zu Josua, Berlin 1899, beschrieben. Die Verwaltung der gedachten Bibliothek schickte sie auf meine Bitte nach Strassburg zu meiner Benutzung, wofür ihr an dieser Stelle mein Dank ausgesprochen sei.

Zur Vergleichung des Consonantentextes standen mir zur Verfügung:

Wesentlichen schon feststehend, gleich der Mischna, der Gebetsordnung und dem Kalenderwesen von Palästina nach Babylonien verpflanzt und hier dessen Schlussredaction gemacht worden. S. Nöldeke: *Alttestamentliche Literatur*. S. 257.

Lehrern, den Herren Professoren Nöldeke und Landauer, welche mir die Anregung dazu gegeben, Dank wissen werden, im Hinblick auf den Ausspruch Kimchis:

אֲשֶׁר לָמַד וְחִוְרָה לוֹ לְקַנֵּן
וְלֹא לָמַד יְסוֹד הַקְדוּשָׁה וְלֹא בֶן
בְּמֹו חוֹרֵשׁ אֲשֶׁר יִתְחַבֵּשׁ שְׁנֵי
וִירָו מִבְּלִי מִלְּמַד וְרִבֵּן. —

Schon Elias Levita beklagt in der Vorrede zu seinem im J. 1541 von ihm veröffentlichten targumischen Wörterbuche „Meturgeman“ den schlechten Zustand der Targumexemplare, welche die Targumisten ohne Vocale, die zu ihrer Zeit noch nicht erfunden gewesen seien, niedergeschrieben und erst später mit solchen versehen hätten und behauptet, dass unter solchen Umständen eine targumische Grammatik einzig und allein nach den Büchern Daniel und Esra hergestellt werden müsse. Allein abgesehen davon, dass, wie er selbst bemerkt, bei dem geringen Umfange dieser Bücher und dem grossen Wortschatz der Targume eine auf ihnen aufgebaute Grammatik nur lückenhaft und unvollkommen sein könnte, hatten Levita und ebenso später Buxtorf, der bei der Bearbeitung seiner Ausgabe vom J. 1618—19 sich der allerdings aner kennenswerthen Mühe unterzog, das Targum „ad antiquam veram et perpetuam priscæ linguæ chaldaicæ analogiam libris Danielis et Esrae pulcherrime præmonstratam“ zu redigieren, — die Thatsache ausser Acht gelassen, dass eine Reihe von mehreren Jahrhunderten zwischen dem biblischen und babylonisch-targumischen Aramäismus liegt.

Dass der frühere Versuch Merciers, das Targum nach Analogie des Syrischen zu punktieren nicht glücklicher war, braucht kaum erwähnt zu werden.

Die jüdischen Gemeinden von Jemen haben den vocalisirten Text des Targums in früher Zeit von den babylonischen Schulen überkommen¹ und zugleich mit dem alten, in andern

¹ S. Neubauer: The literature of the Jews in Yemen (Jewish Quarterly review, III, S. 604ff.). — Bekanntlich ist das Targum, im

Einleitung.

Es ist begreiflich, dass den aus Südarabien stammenden, mit der superlinearen Vocalisation versehenen Targumtexten seitens der Fachgelehrten lebhaftes Interesse entgegengebracht wird. Verhalten sich doch die Vocale zu den Consonanten wie die Seele zum Körper (Jesod dikd.), dass aber die Wichtigkeit des superlinearen Vocalismus nicht hoch genug anzuschlagen ist, sieht jeder ein, der, über das nöthige grammatische Wissen verfügend, einen Vergleich zwischen demselben und dem sublinearen, bei uns üblichen anstellt: er findet Genauigkeit, Folgerichtigkeit auf der einen, Verwirrung und Inconsequenz auf der andern Seite. —

Durch die Entdeckung der jemenischen Handschriften ist die Grundlage für die grammatische Bearbeitung des Targumisch-Aramäischen geschaffen worden, während solche bei der über die Massen verwahrlosten, in sich widerspruchsvollen Vocalisation der Targume in Manuscripten und Druckausgaben, auf welche man früher angewiesen war¹, unmöglich schien.

Ich gebe mich daher der Hoffnung hin, dass die vorliegende Ausgabe des Targums zu einem grössern biblischen Buche alle diejenigen, welche sich für diese unter den alten Bibelübersetzungen eine so wichtige Stelle einnehmende Version interessieren, mit Wohlwollen begrüßen und meinen hochverehrten

¹ Die ersten Hss. mit der superlinearen Punktation sind im J. 1839 in den Synagogenruinen von Tschufutkale, Karassubazar und Feodosia aufgefunden worden.

DEM ANDENKEN
MEINER TEUREN ELTERN
GEWIDMET.

Harvard College Library.

June 6 1904.

By Exchange.

Univ. of Strassburg.

Die vorliegende Arbeit lag der philosophischen Facultät der Kaiser-Wilhelms-Universität zu Strassburg in vollem Umfange vor. Mit Erlaubniss der Facultät wurden indessen nur die ersten zehn Capitel als Dissertation gedruckt. Der Rest wird später erscheinen.

465.3
*
תרגום יחזקאל

DAS TARGUM ZU EZECHIEL

NACH EINER SÜDARABISCHEN HANDSCHRIFT

HERAUSGEGEBEN

MIT EINER EINLEITUNG UND VARIANTEN VERSEHEN

INAUGURAL-DISSERTATION

ZUR

ERLANGUNG DER DOCTORWÜRDE

EINGEREICHT

DER HOHEN PHILOSOPHISCHEN FACULTÄT

DER

KAISER-WILHELMS-UNIVERSITÄT ZU STRASSBURG

VON

SAMUEL SILBERMANN.

AUS OZORKOW (RUSS. POLEN.)

STRASSBURG i/E.

DRUCK VON W. DRUGULIN IN LEIPZIG

1902.

~~Deposited in~~
JUL -1 1915

Deposited in
ANDOVER-HARVARD LIBRARY

Gaylord Bros.
Makers
Syracuse, N. Y.
PAT. JAN. 21, 1908

3 2044 038 317 681

DATE DUE

FEB 10 1997

DEMCO, INC. 38-2931

Silbermann, Samuel

Das Targum zu Ezechiel

465.3